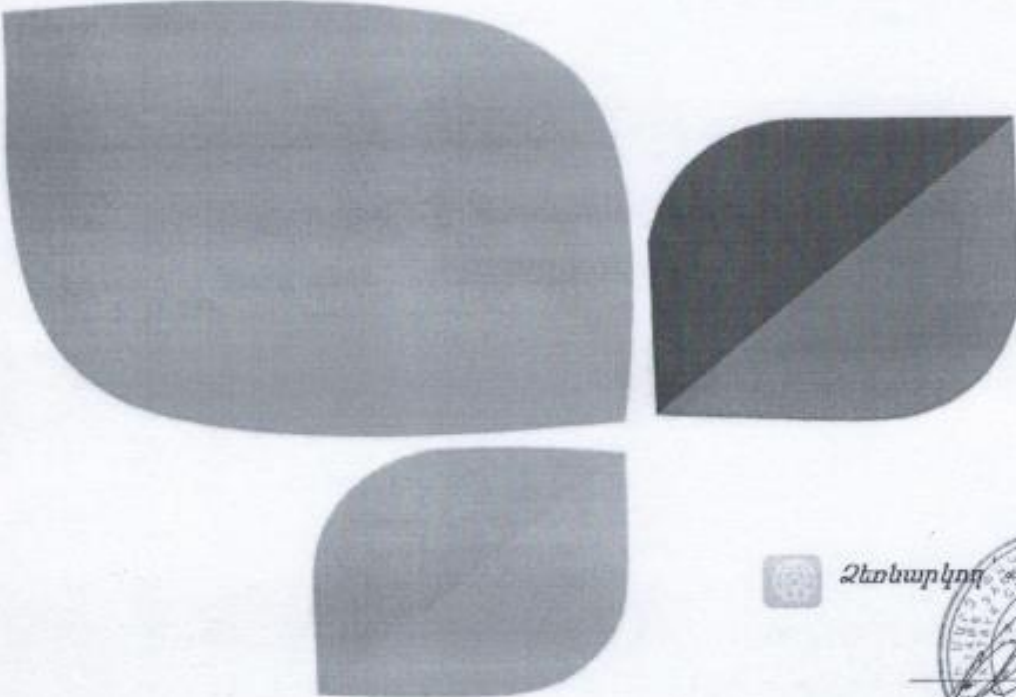

«Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի մետաղների վերամշակման և արտադրության

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՅՏ
(Լրամշակված)

Չեփարկող «Տ-Մետալ» ՓԲԸ

Մշակող «ՆՈՎԱԼ» ԲԻՈ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն	4
2. Հավելվածներ	4
3. Օգտագործվող հապավումներ	4
4. Նախնական գնահատման հայտի կազմման իրավական հիմքերը	5
5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ և փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ	6
6. Ձեռնարկողի անվանումը և գտնվելու վայրը	7
7. Նախատեսվող գործունեության անվանումը և նպատակը	10
8. Նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքի նկարագիրը	10
9. Շրջակա միջավայրի բնութագրերը	11
9.1. Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆը	11
9.2. Ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները	12
9.3. Սեյսմիկա և երկրաբանություն	13
9.4. Կլիմա և օդային ավազան	13
9.5. Հողային ռեսուրսներ	18
9.6. Ջրային ռեսուրսներ	20
9.7. Կենսաբազմազություն	22
9.8. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ	26
9.9. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ	27
9.10. Սոցիալ-տնտեսական	28
10. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը, տեխնիկական - տեխնոլոգիական լուծումները	30
10.1 Տարածքի նախապատրաստական աշխատանքների նկարագիրը	30
10.2 Արտադրական հզորություններ և տեխնոլոգիական բնութագրերը	31
11. Օգտագործվող բնառեսուրսներ	34
12. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և վնասակար ազդեցությունների բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիրը	36
12.1 Օդային ավազան	36
12.2 Հողային ռեսուրսներ	38
12.3 Ջրային ռեսուրսներ	38
12.4 Կենսաբազմազանություն	39
12.5 Թափոններ	39
12.6 Աղմուկ և թրթռում	41
12.7 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ	42
12.8 Արտակարգ իրավիճակներ	42
12.9 Աշխատանքի կազմակերպում, աշխատանքի անվտանգություն	43

12.10 Սոցիալական.....	44
12.11 Կանաչապատում.....	45
13. Նախատեսվող գործունեության իրականացման բնապահպանական կառավարման միջոցառումների նախագիծ	46
14. Հանրային քննարկումներ	54
Օգտագործված գրականություն.....	55

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

Հայտ	ՀՀ Կոտայքի մարզի Հրազդան քաղաքի վարչական տարածքում՝ մետաղների վերամշակում և արտադրություն
Ձեռնարկող	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն	Ք.Հրազդան Գործարանային 1
Ձեռնարկողի փաստացի գործունեության հասցեն՝	Ք.Հրազդան Գործարանային 1
Ձեռնարկողի հեռախոս, Էլեկտրոնային փոստ	<narek.mkhitaryan8855@gmail.com>, 094509450
Պատվիրատու	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ
Նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքը	ՀՀ Կոտայքի մարզ, ք.Հրազդան
Գնահատման հայտի նախագծող	«Նովալ» ՍՊԸ
Հայտ մշակող ընկերության հասցե, հեռախոս, Էլեկտրոնային փոստ	ք.Երևան, Բոյունսովի 6, (093)39-77-60 noval-llc@outlook.com

2. Հավելվածներ

- Հավելված 1.** Տարածքի վարձակալության պայմանագիրը
- Հավելված 2.** Կոտայքի մարզի Հրազդան քաղաքի հուշարձանների ցանկը
- Հավելված 3.** Ջրամատակարարման և ջրահեռացման, Էլեկտրամատակարարման, գազամատակարարման, աղբահեռացման վերաբերյալ գրությունը
- Հավելված 4.** Համայնքի նախնական համաձայնությունը
- Հավելված 5.** «Տ- Մետալ» ՓԲԸ-ի տարածքի բեկման կետերի կոորդինատները WGS-84 (ARMREF 02) ազգային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգով
- Հավելված 6.** Սարքավորման տեխնիկական տվյալները և անձնագիրը
- Հավելված 7.** Հանրային քննարկման արձանագրություն, տեսաձայնագրություն, մասնակիցների ցանկ
- Հավելված 8.** Դիտողությունների պատասխան ամփոփաթեթ

3. Օգտագործվող հապավումներ

- ՀՀ՝** Հայաստանի Հանրապետություն
- ՍՊԸ՝** Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
- ՊՈԱԿ՝** Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն
- ՇՄԱԳ՝** Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
- ՍԹԿ՝** Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա
- ՄԻՂՅ/ՊՇԼՄ՝** պողպատի շարունակական ձուլման մեքենա

4. Նախնական գնահատման հայտի կազմման իրավական հիմքերը

4.1. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման եվ փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014)-կարգավորում է հիմնադրույթային փաստաթղթի(ՇՄԱՌԳ) և նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացակարգը՝ դիտարկելով շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումների, անդրսահմանային և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության ոլորտի հասարակական հարաբերությունները: Ներառում է նախատեսվող գործունեության 3 կատեգորիա՝ «Ա», «Բ», «Գ»՝ ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Համաձայն օրենքի՝ իրականացվում է նախատեսվող գործունեության փորձաքննություն, որից հետո տրվում է եզրակացություն:

4.2. «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (1994թ.) – կարգավորում է մթնոլորտային օդի մաքրության ապահովման, մթնոլորտային օդի վրա վնասակար ներգործությունների նվազեցման ու կանխման բնագավառում հասարակական հարաբերությունները: Նպատակն է կանխել և վերացնել մթնոլորտային օդի աղտոտումը, դրա վրա վնասակար ներգործությունները, ինչպես նաև իրականացնել միջազգային համագործակցություն՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում: Համաձայն օրենքի՝ իրականացվում է մթնոլորտային օդի պահպանության համալիր միջոցառումների ծրագրի հաստատումը, սահմանվում է մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների և ֆիզիկական վնասակար ներգործությունների սահմանային թույլատրելի նորմատիվները, մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի արտանետումների և ֆիզիկական վնասակար ներգործությունների սահմանային թույլատրելի մակարդակների նորմատիվների մշակման ու հաստատման, արտանետումների պետական հաշվառման կարգերը և այլն:

4.3. «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքը (2004 թ.) -սահմանում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև բնական ռեսուրսների, մարդու կյանքի և առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման համար իրավական և տնտեսական հիմքերը:

4.4 «Պատմության եվ մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության եվ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998թ.)-սահմանում է Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնադրույթների սահմանումը, հուշարձանների պետական հաշվառման, պահպանությունը, ուսումնասիրման, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման հարցերի կանոնակարգման սկզբունքները:

4.5 «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (1999թ.)-ապահովում է բուսական տեսակների (ֆլորայի) և դրանց առաջացրած համակեցությունների (բուսականության) բազմազանության, աճելավայրերի և էկոհամակարգերի հավասարակշռվածության վրա մարդու բացասական ներգործության կանխարգելումը:

4.6 «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (2000թ.)-սահմանում է ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության,

վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը:

4.7 «ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001թ.)-սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսավարման տարբեր կազմակերպա-իրավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը:

4.8. «ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002) - նպատակը երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների պահպանման համար իրավական հիմքերի ապահովումն է:

ՀՀ կառավարության որոշումներ

- ❖ **ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N1325-Ն որոշում՝ «Հանրային ծանուցման ելքնարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» :**
- ❖ **հաստատելու մասին»:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N72-Ն որոշում՝ «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N71-Ն որոշում՝ «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 14.08.2008 թ. N 967-Ն որոշում՝ «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին»:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 15.03. 2007թ. N385-Ն որոշում՝ «ՀՀ Պետական սեփականություն համարվող և օտարման ոչ ենթակա պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակը հաստատելու մասին»:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 2006թ. փետրվարի 2-ի 160-Ն որոշում՝ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐՈՒՄ ՍԹՆՈՂՈՐՏԱՅԻՆ ՕՂՆ ԱՐՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ԽՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ (ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՑԻԱՆԵՐԻ-ՍԹԿ) ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԻ վերաբերյալ:**

5.Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ և փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ

Հայաստանի Հանրապետությունում Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումն իրականացվում է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» 2014թ.-ի օրենքի (այսուհետ Օրենք) համաձայն: Գործունեություն, որը կարող է ունենալ ազդեցություն շրջակա միջավայրի վրա, մինչև իրականացումը ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) և փորձաքննության: Համաձայն այս օրենքի՝ նախատեսվող գործունեությունները դասակարգվում են 3 կատեգորիաների՝ Ա, Բ և Գ: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող

գործունեության իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները, նախատեսել համապատասխան միջոցառումներ հնարավոր բացասական ազդեցությունները՝ նվազագույնի հասցնելուն կամ բացառելուն ուղղված:

Նախատեսվող գործունեությունը համաձայն Օրենքի 4-րդ հոդվածի, 1-ին մասի 7-րդ կետի՝ ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում:

Նախատեսվող գործունեությունը՝ մետաղների վերամշակում և արտադրությունը, համաձայն՝ Օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5)-րդ կետի, բ. ենթակետի դասվում է Ա կատեգորիայի գործունեությունների ցանկում: Այն ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման(ՇՄԱԳ) փորձաքննության երկու փուլով՝ նախնական և հիմնական:

Նախատեսվող գործունեության նախնական գնահատման հայտը՝ համաձայն օրենքի 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պարունակում է.

- 1) ձեռնարկողի անունը (անվանումը) և բնակության (գտնվելու) վայրը,
- 2) նախատեսվող գործունեության անվանումը և նպատակը,
- 3) նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքի, այդ թվում՝ շրջակա միջավայրի համառոտ նկարագիրը և իրադրության սխեման,
- 4) նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ),
- 5) շրջակա միջավայրի վնասակար ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիրը,
- 6) տեղեկատվություն հանրության ծանուցման, հանրային լուծումների և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նախնական համաձայնության վերաբերյալ, եթե օրենսդրությամբ այլ բան նախատեսված չէ:

Նախնական գնահատման հայտը կազմվել է հիմք ընդունելով նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագիծը և դրա իրականացման համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերը:

Ներկայացված հայտի վերաբերյալ համաձայն՝ Օրենքի 16-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 4-րդ կետի՝ տրվելու է տեխնիկական առաջադրանք:

6.Ձեռնարկողի անվանումը և գտնվելու վայրը

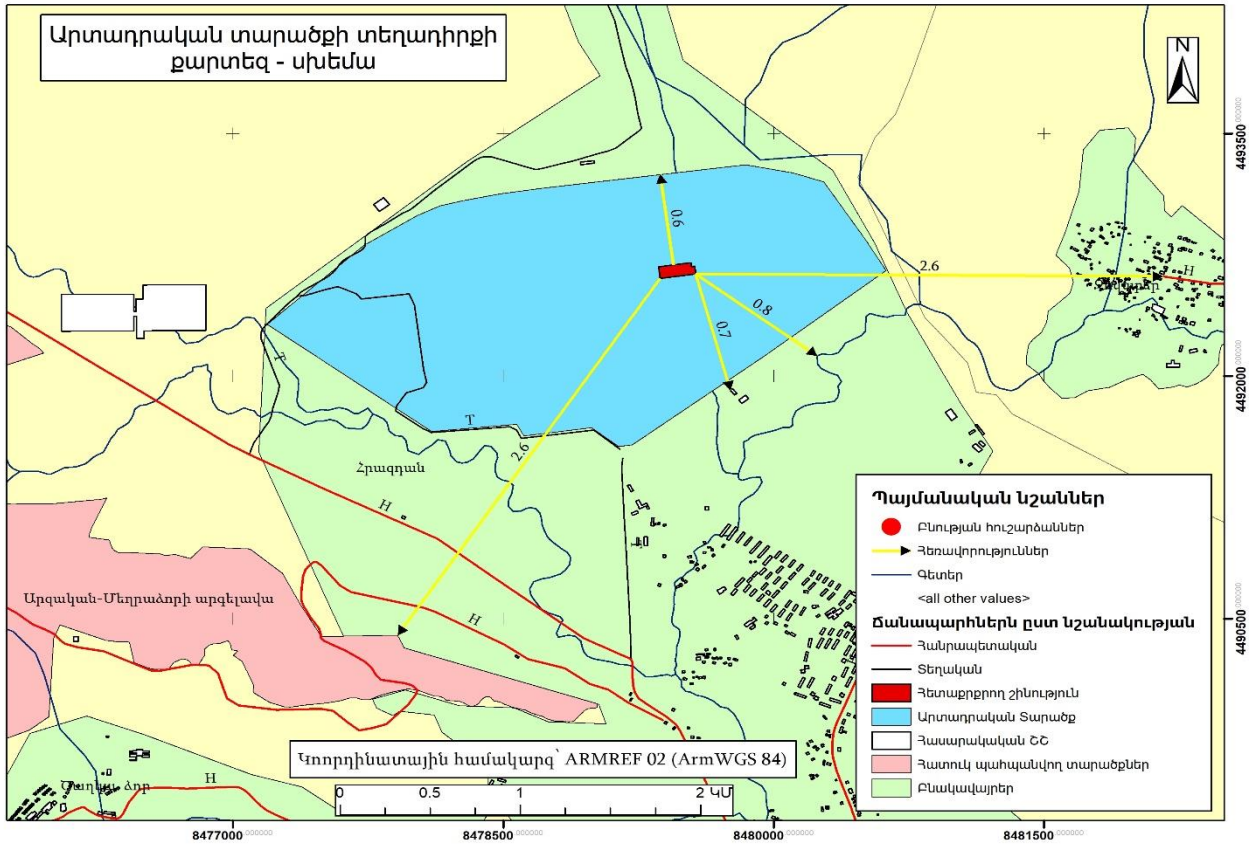
Նախատեսվող գործունեությունը իրականացվելու է «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի կողմից: Գործունեությունը նախատեսվում է իրականացնել Կոտայքի մարզի, Զրազդան մարզկենտրոնի Զրազդանի ՋԷԿ-ի տարածքում, վարձակալական հիմունքներով: Հավելված 1

Գործունեության ենթակա տարածքի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 17 160 քառ.մ., բոլոր ներկառուցված և պահեստային տարածքները կտեղակայվեն այս տարածքում՝ նախագծին համապատասխան:

Գործարանի տարածքը մոտակա բնակելի տներից գտնվում է մոտ 1,2 կմ, մոտակա հասարակական շինությունից՝ 700մ, բնակավայրի հողերից՝ 900մ, Ծաղկածոր քաղաքից գտնվում է 4,8կմ, Աղավնածորից՝ 4,3կմ, Զրազդան գետից՝ 800մ հեռավորությունների վրա:

6.2 Տարածքի իրավիճակային հատակագիծը

Գծապատկեր 2.

6.3 Տարածքի իրավիճակային հատակագիծը

Գծապատկեր 3.

7. Նախատեսվող գործունեության անվանումը և նպատակը

Նախատեսվող գործունեությունը՝ հեղուկ պողպատի արտադրության գործարան է, որի նպատակն է սև մետաղների վերամշակմամբ ստանալ հեղուկ պողպատ և շարունակական պողպատի ձուլման մեքենայում (МНПЗ) ձուլելով առաջին փուլում ստանալ ձուլածոներ, և երկրորդ փուլում գլանաձողեր (ամրաններ)՝ շինարարությունում օգտագործելու համար:

Ընկերությունը սև մետաղները հավաքելու է Հայաստանի Հանրապետության տարածքից թափոնի տեսքով, մատակարար կազմակերպություններից կամ ֆիզիկական անձանցից, հետագայում կարող են ներկրվել նաև արտերկրից: Բոլոր սարքավորումները լինելու են իտալական արտադրության կամ այլ եվրոպական արտադրության:

Գործարանի տարեկան արտադրողականությունը կազմելու է 150 000 տոննա հեղուկ պողպատ:

1-ին փուլում արտադրվելու է ձուլակտորներ, որը սպառվելու է բացառապես արտերկրում, այժմ տարվում են պոտենցիալ գնորդների որոնման աշխատանքներ: 2-րդ փուլում արտադրվելու է բարձրորակ ամրաններ АТ500С և բարձր մակնիշի, որը սպառվելու է ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին շուկայում:

8. Նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքի նկարագիրը

Տարածքում տեղակայվելու են բոլոր ներկառուցված և պահեստային տարածքները: Տարածքից դուրս նոր արտադրամասերի կառուցում չի նախատեսվում:

Նախատեսվող գործունեության տարածքի հողի նպատակային նշանակությունը արդյունաբերական է, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ արդյունաբերական օբյեկտների:

Տարածքը երկար տարիներ օգտագործվել է, որպես Հրազդանի էլեկտրակայանի տարածք, բավականին հեռու է բնակավայրերից և այլ շինություններից: Հրազդանի ՋԷԿ –ից հեռավորությունը մոտ՝ 675-մ է:

Սանիտարապաշտպանիչ գոտի. Համաձայն 245-71 արտադրական ձեռնարկությունների սանիտարական նորմերի՝ արտադրամասը դասվում է II դասի ձեռնարկությունների կարգին, որի համար սանիտարապաշտպանիչ գոտին արտանետման աղբյուրից սահմանված է 500 մետր, ինչն ապահովված է: Մոտակա բնակելի տները գտնվում են 1,2կմ հեռավորության վրա, հասարակական շենքը 700մ հեռավորության վրա:

Գործունեության տարածքում էկզոգեն երկրաբանական վտանգավոր երևույթները՝ կարստը, փլուզումները, սողանքները, քարաթափությունը, սուֆոզիան և այլն բացակայում են: Տարածքում բացակայում են մակերևութային ջրային ռեսուրսները:

Արտադրական տարածքը պարսպապատված է:

Տարածքում առկա է կանաչապատ տարածք, որտեղ առկա է տարածքին բնորոշ ծառափային բուսականություն: ՁԷԿ ի ընդհանուր տարածքում առկա է մոտ 100 հա կանաչ տարածք:

9. Շրջակա միջավայրի բնութագրերը

9.1. Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆը

Կոտայքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական մասում, ծովի մակերևույթից մոտ 900- 2500մ բարձրության վրա: Տարածքն ընդգրկում է Հրազդան գետի

վերին և միջին ավազանը, ինչպես նաև Մարմարիկ գետի ավազանն ամբողջությամբ: Հյուսիսից սահմանափակվում է Գուբանասար, իսկ հյուսիս-արեւելքից՝ Հատիսի լեռնազանգվածներով: Հարավ-արևմուտքում աստիճանաբար ցածրանալով՝ ձուլվում է Արարատյան դաշտին:

Հիմնական լեռնագրական միավորներն են Կոտայքի և Եղվարդի բլրաալիքային սարավանդները, Մարմարիկի վտակներով կտրտված Փամբակի լեռնաշղթայի լանջերը, Գեղամա լեռնաշղթայի լեռնաճյուղերն ու լավային հոսքերը:

Կոտայքի մարզի բնական պայմաններն ու հարստությունները բազմազան են: Մարզի տարածքն աչքի է ընկնում բարձր լեռնագագաթներով ու խորը կիրճերով, լայնարձակ գետահովիտներով ու մեղմաթեք սարավանդներով, լավաների մեջ գոյացած բազալտե սյունաձև առանձնացումներով՝ անձեռակերտ բազմանիստ պրիզմաների տեսքով:

Նկար 2

Հրազդան գետի ձախափնյա հատվածն իրենից ներկայացնում է Գեղամա զանգվածից հոսող լավային հոսքերից առաջացած սարահարթ՝ ծածկված տարբեր բարձրության բլուրներով:

9.2. Ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները

Տարածաշրջանի աշխարհագրական դիրքն ընդհանուր առմամբ նպաստավոր է: Մարզում Գեղամա լեռները կազմող հրաբխային ապարների մեջ ներծծվող ջրերի աղբյուրների տեսքով դուրս են գալիս լեռների ստորոտներում, ինչպես նաև Հրազդան և Ազատ գետերի կիրճերում, որոնցից են Քառասունակնի, Արզնիի և Գառնիի աղբյուրները: Հրազդան և Ազատ գետերի կիրճերի առանձին հատվածներում առկա են բնական հիանալի հուշարձաններ:

Կոտայքի մարզում են գտնվում Արզնի և Հանքավան առողջարանները (հանքային աղբյուրների մոտ), Մարմարիկի առողջարանային գոտին՝ բազմաթիվ հանգստի ու առողջարանական ճամբարներով, Ծաղկածորը՝ մարզական օլիմպիական համալիրով:

Հրազդանի քաղաքային համայնքի տարածքը գտնվում է Սևանի ֆիզիկաաշխարհագրական շրջանի Մարմարիկ-Հրազդանի լեռնատափաստանային, լեռնաանտառային ենթաշրջանում, Արարատյան գոգավորության նախալեռնային ենթաշրջանի հարևանությամբ՝ կրելով նաև այդ ենթաշրջանի կլիմայական ազդեցությունը:

Հրազդան քաղաքը տեղակայված է Հրազդան գետի վերին և միջին ավազանում՝ Փամբակի, Ծաղկունյաց և Գեղամի լեռնաշղթաներով՝ պատված թույլ մասնատված լավային ծածկույթով: Միջբլուրային տարածքները ծածկված են դելտավիալ ապարների շերտով: Տարածքի մեծ մասն ունի 1500-2400 մ բարձրություն: Առավելագույն բարձր կետը Թեժ լեռան կատարն է՝

3101մ: Հյուսիսում ձգվում են Մարմարիկի վտակներով խիստ մասնատված Փամբակի լեռնաշղթայի լանջերը, արևելքում Գեղամա լեռնաշղթայի հյուսիս-արևմտյան լեռնաճյուղերն ու լավային հոսքերը: Հարավ-արևելքում բարձրանում են Գուլթանասար, Մենակասար հրաբխային կոները:

9.3. Սեյսմիկա և երկրաբանություն

Տարածաշրջանի և Հրազդան քաղաքի ինժեներաերկրաբանական պայմանները բարենպաստ են: Տարածաշրջանի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են վերին-կավիճ, միջին-միոցենի հասակի մետամորֆիզացված բյուրեղացված թերթաքարերը, մարմարային ապարները, չորրորդական հասակի անդեզիտաբազալտներով և անդեզիտադացիտներով լավաները՝ ծածկված կրաքարերով, նստվածքային և հրաբխային ապարներով, ավազային և խոշորաբեկորային գրունտներով:

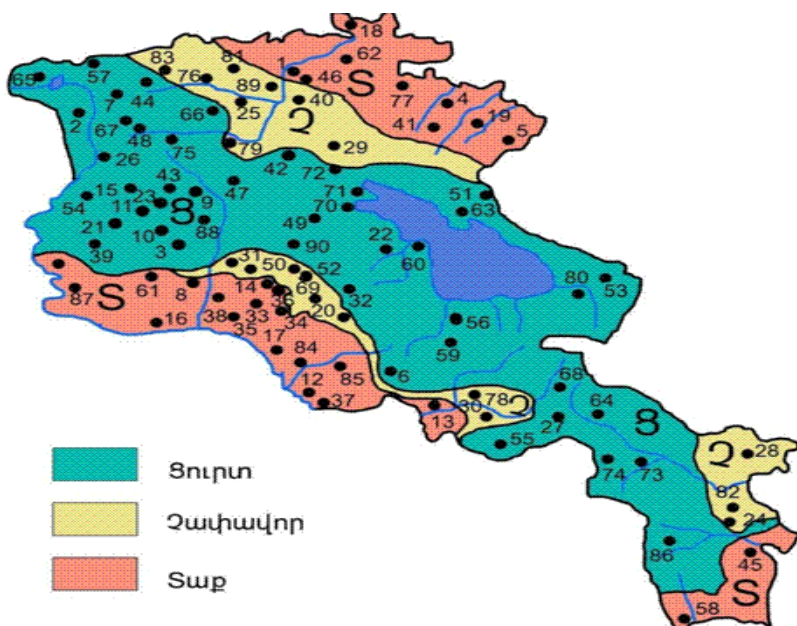
Շրջանի սեյսմիկ պայմանները. համաձայն ՀՀՇՆ-20.04.2020թ.-ի նորմատիվային փաստաթղթի՝ ըստ սեյսմիկ հատկության տարածաշրջանը գտնվում է II սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max}=0.4g$ արագացմամբ, 9 և ավելի բալլ սեյսմիկությամբ:

9.4. Կլիմա և օդային ավազան

Նախատեսվող գործունեության տարածքի կլիմայական պայմանները ներկայացված են՝ ըստ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ II-7.01-2011 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթղթի: Ըստ այդ փաստաթղթի կլիմայական բնութագրի Հրազդան քաղաքը գտնվում է ցուրտ կլիմայական շրջանում՝ ծովի մակերևույթից 1765մ բարձրության վրա: Ամառը զով է, քամոտ, օպտիմալ խոնավությամբ, միջին ջերմաստիճանը հուլիսին $16^{\circ}C$, հարաբերական խոնավությունը (ժամը 15-ին)՝ 45-60%, քամու միջին արագությունը՝ 3.0- 6.0 մ/վ: Ձմեռը շատ ցուրտ է, քամոտ, խոնավ, միջին ջերմաստիճանը հունվարին տատանվում է մինուս $5^{\circ}C$ -ից մինչև մինուս $12^{\circ}C$, հարաբերական խոնավությունը (ժամը 15-ին)՝ 70% և ավելի, քամու միջին արագությունը կազմում է 5.0-7.0 մ/վ:

Նկար 3

Կլիմայական շրջանցման քարտեզ

Չրագդան քաղաքում ձմեռը երկարատև է, խորը և կայուն ձյան շերտով, նվազագույն ջերմաստիճանը հասնում է մինչև -32°C : Գարունը երկարատև է, զով և խոնավ: Ամառը չափավոր տաք է, առավելագույն ջերմաստիճանը՝ 35°C : Տեղումների տարեկան քանակը հասնում է միջինը՝ 688մմ-ի: Ուժեղ քամիներով օրերի թիվը հասնում է 18-ի: Զամու արագությունը 25 տարվա ընթացքում 19մ/վ է, 50 տարվա ընթացքում 22մ/վ: Անարև օրերի քանակը տարեկան կազմում է 30 օր: Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը կազմում է 92սմ:

Աղյուսակի տեսքով ներկայացվում են մի քանի կլիմայական տվյալներ՝ ըստ Հրազդանի օդերևութաբանական կայանի դիտարկումների:

Օդի ջերմաստիճանը, °C

Աղյուսակ 1.

Բնակավայրի անվանումը	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Օդի միջին ամսական, ըստ ամիսների °C												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Ք.Հրազդան	1765	-8.0	-6.4	-2	5	10.1	13.8	17.2	17.2	13.5	7.5	1.3	-5	5.4	-32	35

Օդի հարաբերական խոնավությունը

Աղյուսակ 2.

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %												Միջին տարեկան, %	Միջին ամսական, ժամը 15-ին	
	Ըստ ամիսների													Ամենացուրտ ամսվա, %	Ամենատաք ամսվա, %
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Ք.Հրազդան	81	78	74	70	69	69	67	64	64	69	76	79	72	69	46

Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը

Աղյուսակ 3

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	միջին ամսական Տեղումների քանակը -----, մմ օրական առավելագույն												Ձնածածկույթ			
	Ըստ ամիսների												Տարեկան	Առավելագույն տասն օրյակ ային բարձրություները, սմ	Տարվա մեջ ձնածածկույթի օրերի քանակը	Ձյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը, մմ
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII				
Բ. Հրազդան	45	57	63	86	100	69	44	31	32	60	55	46	688	132	129	310
	40	47	44	52	52	42	48	42	49	64	45	34	64			

ՔաՄի

Աղյուսակ 4

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշումը, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, % Միջին արագությունը, մ/վ ըստ ուղղությունների								Անհող մությունների կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (≥15մ/վ) օրերի քանակը	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ «ո» տարիների ընթացքում		
			Հյուսիսային (Հս)	Հյուսիսարևելյան (ՀսԱրլ)	Արևելյան (Արլ)	Հարավարևելյան (ՀվԱրլ)	Հարավային (Հվ)	Հարավարևմտյան (ՀվԱրմ)	Արևմտյան (Արմ)	Հյուսիսարևմտյան (ՀսԱրմ)					25	50	100
															1	2	3
Հրազդան	823,2	հունվար	2	5	11	4	19	39	18	2	27	1,9	2,1	18	19	22	24
			2,3	2,4	2,0	1,4	1,9	2,3	2,4	1,7							
		ապրիլ	4	14	19	6	13	21	20	3	15	2,1					
			2,3	2,7	2,2	1,8	1,9	2,3	2,4	2,0							
		հուլիս	8	45	35	2	2	3	4	1	7	2,8					
			3,5	3,2	2,9	1,9	2,0	1,9	2,4	2,2							
		հոկտեմբեր	3	12	23	6	11	20	22	3	26	1,7					
			2,0	2,2	2,0	1,7	1,8	2,1	2,2	2,0							

Օդային ավազանի բնութագիրը. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում օդային ավազանի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Հրազդան քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի և գետնամերձ օզոնի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 17 շարժական դիտակետ և 1 անշարժ դիտակայան համաձայն՝ Գլխավոր (www.armmonitoring.am) էլեկտրոնային կայք էջի:

Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում տրանսպորտը, արդյունաբերությունը, էներգետիկան, քաղաքաշինությունը: Փոշով աղտոտվածություն կարող է առաջանալ արդյունաբերական գործընթացների, տրանսպորտային միջոցների, ճանապարհային փոշու, շինարարության, գյուղատնտեսական և այլ գործողությունների հետևանքով: Ծծմբի երկօքսիդը մթնոլորտային օդում առաջանում է ծծումբ պարունակող վառելիքների այրման, ինչպես նաև արդյունաբերական այլ գործընթացների ժամանակ:

Մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի առաջացման գլխավոր աղբյուրն ավտոտրանսպորտն է:

Մթնոլորտն աղտոտող նյութերի պարունակությունները որոշելու համար 2022 թվականի մայիս ամսին կազմակերպության կողմից դիտարկումներ են կատարվել նաև Հրազդան քաղաքում: Համաձայն կազմակերպության էլեկտրոնային կայք էջի՝ մայիս ամսվա միջին ամսական կոնցենտրացիաների՝ փոշու, ազոտի երկօքսիդի և հունիս ամսվա համար ծծմբի երկօքսիդի արտանետումները օդային ավազան գտնվում են հետևյալ սահմաններում.

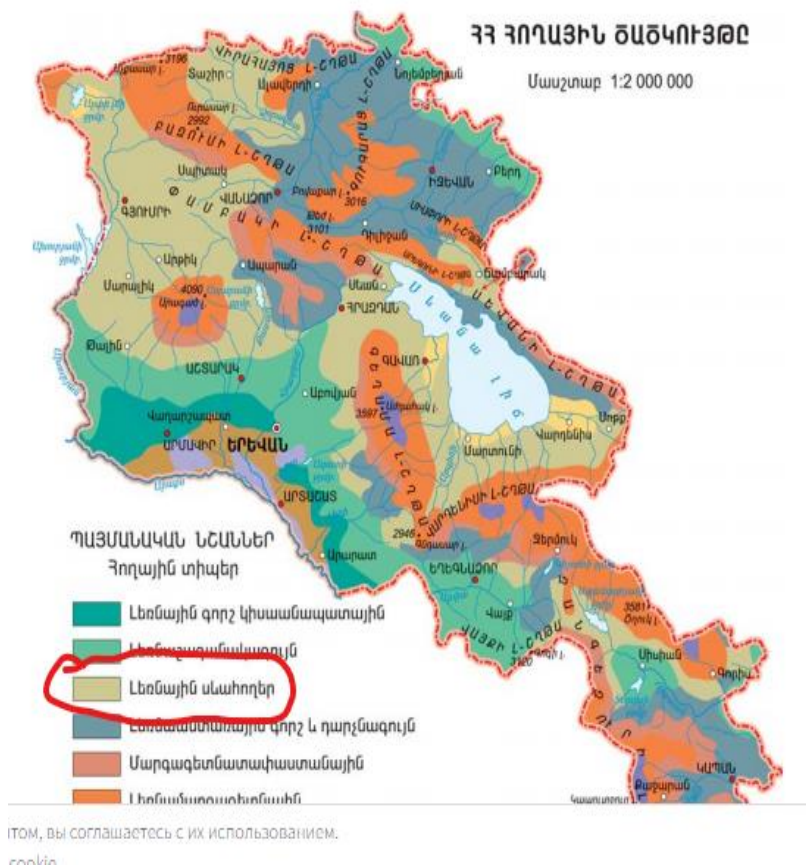
- փոշին՝ $0,05 \text{ մգ/մ}^3$ -ից բարձր ($\text{ՍԹԿ՝ } 0,10 \text{ մգ/մ}^3$),
- ազոտի երկօքսիդը՝ $0,01 \text{ մգ/մ}^3$ –ից ցածր ($\text{ՍԹԿ՝ } 0,04 \text{ մգ/մ}^3$),
- ծծմբի երկօքսիդը՝ $0,02$ -ից բարձր- մինչև $0,03 \text{ մգ/մ}^3$ սահմաններում ($\text{ՍԹԿ՝ } 0,05 \text{ մգ/մ}^3$):

Հրազդան քաղաքում մայիս ամսվա դրությամբ օդային ավազան արտանետումները գտնվում են ՍԹԿ նորմերի սահմաններում:

9.5. Հողային ռեսուրսներ

Կոտայքի մարզն աչքի է ընկնում իր խայտաբղետ հողաբուսական ծածկույթով: Այստեղ հիմնականում գերակշռում են լեռնատափաստանային և լեռնաշագանակագույն, իսկ բարձրադիր վայրերում տարածված են ենթալայան լեռնամարգագետնային, սևահողանման ու դարչնագույն հողերը, սարավանդային հատվածներում՝ շագանակագույն հողերը և չոր տափաստանային լանդշաֆտները: Լեռնալանջերի սևահողային ծածկույթի վրա ձևավորվել են լեռնային տափաստանները:

Ծաղկունյաց լեռների և Մարմարիկի հովտի անտառների տակ տարածված են գորշ դարչնագույն հողերը, իսկ բարձրադիր լեռնային գոտում՝ լեռնամարգագետնային լանդշաֆտը: Բարձրադիր մասերում տարածված են խոտհարքներն ու ամառային արոտավայրեր:

Հրազդանի տարածաշրջանին բնորոշ են դարչնագույն անտառային հողերը՝ հզոր պրոֆիլով, խորը և ինտենսիվ կավայնացմամբ, վերին հորիզոնների զգալի հումոլուսացվածությամբ(5-8%), կլանման մեծ ծավալով: Հրազդան գետի առափնյա հատվածներում ներկայացված են միջին հզորության(50-80սմ) լեռնային սևահողերով:

Մարդու գործունեության հետևանքով առաջանում է հողային ծածկույթի աղտոտում ծանր մետաղներով (պղինձ, ցինկ, արսեն, կապար, մոլիբդեն, մանգան, նիկել, կադմիում, քրոմ և այլն) և ցիանական միացություններով: Հողերի որակի գիահատումն իրականացվում է ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2015թ. հունիսի 16-ի «ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N 25-Ն հրամանի համաձայն:

Բուն գործունեության վայրում հողային ֆոնդը ենթարկված է անտրոպոգեն ազդեցությունների, քանի որ նախկինում և այժմ տարածքը արդյունաբերական գոտի:

Համաձայն Գլխավոր (www.armmonitoring.am) Էլեկտրոնային Էջի՝ 2022 թվականի 2-րդ եռամսյակում հողային ծածկույթի՝ ծանր մետաղներով աղտոտվածության ուսումնասիրման համար դիտարկումներ են իրականացվել նաև Կոտայքի մարզում: Ուսումնասիրված հողերում վանադիումի պարունակությունը գերազանցում է համապատասխան ՍԹԿ-ն՝ 1.5-2.0 անգամ, պղինձի պարունակությունը՝ 17.0-46.3 անգամ, ցինկի պարունակությունը՝ 5.1-12.7 անգամ, քրոմի պարունակությունը՝ 4.3-26.7 անգամ, նիկելի պարունակությունը՝ 9.3-28.0 անգամ, կապարի պարունակությունը՝ 1.3-2.1 անգամ և արսենի պարունակությունը՝ 2.5-10.0 անգամ:

9.6.Ջրային ռեսուրսներ

Կոտայքի սարավանդն ընկած է Հրազդան գետի միջին հոսանքի ձախափնյա մասից մինչև Գեղամա լեռների արևմտյան ստորոտը: Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածքն (ՋԿՏ) ընդգրկում է 2 հիմնական ջրավազաններ՝ Հրազդան և Քասախ: Հրազդանի ՋԿՏ-ում ընդգրկված են 10 կմ և ավել երկարությամբ 20 գետեր, 1 մլն մ³ և ավելի ծավալով 9 ջրամբարներ, բնական լճեր՝ Քարի և Ակնա, ինչպես նաև 7 առաջնային, 4 դերիվացիոն և 7 երկրորդային ջրանցքներ: Մարզի տարածքով են հոսում Հրազդան, Մարմարիկ, Գետառ, Ազատ գետերը: Այստեղ է գտնվում 3032մ բարձրության վրա գտնվող Ակնա լիճը: Գետի և լճի ջրերը մարզում օգտագործվում են ոռոգման նպատակով:

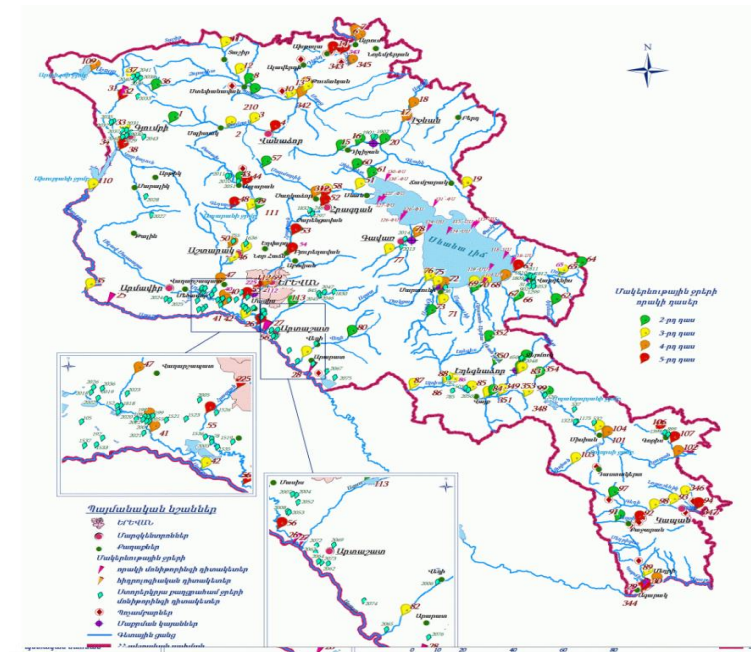
Հրազդանի տարածաշրջանում է գտնվում Հանքավանի ջրամբարը:

ՀՀ տարածքում ջրերի կառավարումը կատարվում է 6 գետավազանային կառավարման տարածքների միջոցով:

Հրազդանի ջրավազանի համար ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 22 նմուշառման կետերում՝ մակերևութային ջրերի և 8 կետերում՝ ստորերկրյա ջրերի համար:

Մակերևութային ջրերի որակը

Նկար 5

Տարածքի խոշորագույն ջրային ռեսուրսը Սևանա լճից սկիզբ առնող և Արաքս գետի ձախ վտակ՝ Հրազդան գետն է: Գետն ունի 141կմ երկարություն, ավազանի մակերեսը կազմում է 2650կմ² է (առանց Սևանա լճի), սնումը կատարվում է հիմնականում

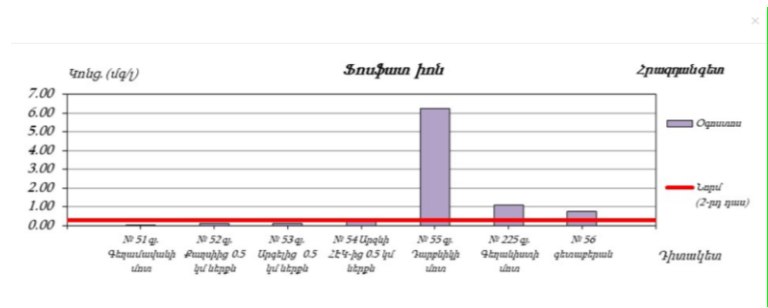
ստորգետնյա(51%) և հալոցքային(37%) ջրերի հաշվին: Գետն աչքի ընկնում գարնանային վարարումներով և հորդացումներով՝ ամռանն ու աշնանը:

Մարմարիկ գետն իր վտակներով հանդիսանում է Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածքի մաս:

Ջրային ավազաններն աղտոտման են ենթարկվում մարդու գործունեության հետևանքով, ինչպես նաև տեղումների միջոցով անջատվող աղտոտող նյութերի միջոցով, առաջացնելով ջրավազանների կենսաբազմազանության, որակական կազմի, ջերմային, ռեժիմի փոփոխություններ: Հայաստանի Հանրապետությունում ջրի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75-Ն որոշման: ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով: ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը պարբերական մոնիթորինգի է ենթարկվում ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոտեղեկաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից: Մոնիթորինգի տվյալների համաձայն՝ կենսածին նյութերի՝ ամոնիում և ֆոսֆատ իոնների կոնցենտրացիաները բարձր են Հրազդան, Ծաղկաձոր և Քասախ գետերի միջին և ստորին հոսանքներում գետերի ջրի մեջ կենցաղային կեղտաջրերի հեռացման հետևանքով:

Համաձայն Գլխավոր (www.armmonitoring.am) Էլեկտրոնային էջի՝ 2022թ. օգոստոս ամսվա ընթացքում

Հրազդան գետում աղտոտվածության ցուցանիշները (մգN/լ)՝ ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաները հիմնականում գերազանցում են 2-րդ դասի ջրերի որակական նորմերի ցուցանիշները:

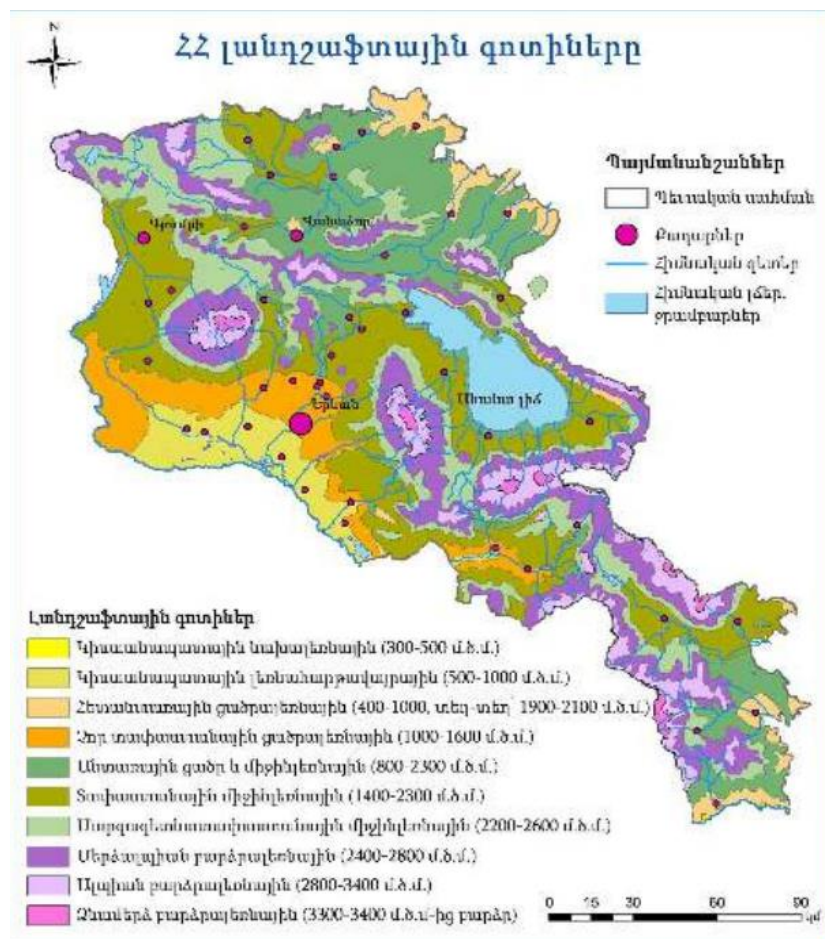
Հիդրոտեղեկաբանական տեսակետից. Համայնքի հիդրոտեղեկաբանական պայմանները հիմնականում բարենպաստ են, բայց որոշակի բարդություն են առաջացնում կապված՝ երկրաբանական կառուցվածքի, ապարների լիթոլոգիական կազմի, ռելիեֆի և կլիմայի հետ: Գրունտային ջրերը(ջերտային) կապված են դեյուվիալ-պրոյուվիալ և այլուվիալ-պրոյուվիալ նստվածքների հետ: Ջրային հոսքերը՝ պայմանավորված կավաավազային, խճային ապարների, լավային հոսքերի ջրառատությամբ, ձևավորում են բազմաթիվ տարբեր դեբիտային ելքերով ջրային ելքեր՝ աղբյուրների տեսքով:

Հրազդան գետի ձախակողմյան վտակների մի մասը գետնի տակ ներծծված ջրերի շնորհիվ գարնանը դուրս են գալիսում «40 աղբյուր» անվանումով:

9.7. Կենսաբազմազանություն

Հայաստանը տիպիկ լեռնային երկիր է, որտեղ լանդշաֆտները և էկոհամակարգերը կազմում են բարդ բազմաֆունկցիոնալ համակարգ, որոնք նպաստում են հարուստ և ինքնատիպ կենսաբազմազանության ձևավորմանը: Հայաստանի ֆլորայի և ֆաունայի հիմնական կենսատիպերի աշխարհագրական տեղաբաշխումը պայմանավորված է վերընթաց գոտիականությամբ ու տարածքի տոպոգրաֆիական բազմազանությամբ, որի շնորհիվ յուրաքանչյուր գոտու կենսաբազմազանությունը բնորոշվում է իր տեսակային կազմով, որակական ու քանակական ցուցանիշներով: Հանդիսանում է նաև միգրացվող կենդանիների և չվող թռչունների տարանցիկ ճանապարհների խաչմերուկ:

Նկար 6

Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանը գտնվում է չոր լեռնատափաստանային և օշինդրա-կիսանապատային գոտում, իսկ Փամբակի և Ծաղկունյաց լեռնաշղթաների ձախափնյա լանջերին բնորոշ է լեռնատափաստանային

լանդաֆտային գոտին: Մարզն ունի հարուստ և բազմատեսակ բուսականություն, որը պատկանում է Ապարանի ֆլորիստիկ շրջանին: Ամենատարածված բուսատեսակը կաղնին է, առանձին հատվածներում կաղնուտների տեսքով:

Տարածաշրջանին բնորոշ են ռեկրացիոն-բնապահպանական նշանակության անտառները:

Տարածաշրջանում տիրապետող են կիսաանապատային, լեռնատափաստանային լանդաֆտները՝ համապատասխան տափաստանային, նոսրանտառային, անտառային և մարգագետնային բուսականության տիպերով և վերջիններիս բնորոշ կենդանական աշխարհով:

Բուսական աշխարհ. Հրազդանի և հարակից տարածքների անտառային էկոհամակարգերին բնորոշ են կաղնուտային, բոխուտային լայնատերև խառը անտառները ու հետանտառային նոսրանտառները: Այստեղ աճում են Կաղնի խոշորառեչը (*Quercus macranthera*), բոխի (*Carpinus betulus*), բոխու տեսակներ (*Aser campestre*, *Aser trautvetteri*), արոսենի (*Sorbus umbelata*) և այլ՝ հացենի, թխկի, լորենի, սոճի, թեղի, ալոճենի, մասրենի, հաղարջենի, ազնվամորի և այլ ծառաթփային բուսատեսակներ: Զաղաքին հարակից անտառներում հանդիպում են նաև վայրի տանձենի (*Pyrus sp.*, *P. georgica*, *P. communis*) և ինձորենի (*Malus silvestres*): Կանաչապատ տարածքներում հանդիպում են եղևնի, նոճի, արևմտյան գիհի, կենսածառ արևելյան, սպիտակ/ լացող ուռենիներ, հացենի, լորենի: Թփուտներից տարածված են յասամանը, հաղարջը, նեղտերև փշատենի և այլն: Փամբակի և Ծաղկունյաց լեռների լանջերին տարածված են թխկու, կաղնու, արոսենու անտառները:

Տարածաշրջանի բուսականությունը հիմնականում լեռնատափաստանային տարախոտեր են, հացազգիների գերակշռությամբ՝ ոզնախոտ (*Dactylis Woronovii*), սեզ տափաստանային (*Phleum phleoides*), դաշտավլուկ սոխուկավոր (*Poa bulbosa*), կելերիա սանրածև (*Koeleris cristata*), ցորնուկ ցգամազ (*Bromus squarrosus*), շյուղախոտ ակոսավոր (*Festuca sulcata*), մերձալպյան բարձրախոտերից՝ իշառվույտ նեապոլիտական (*Melilotus neapolitanus*), եղինջ երկտուն (*Urtica dioica*), ծվծվուկ կտրտված (*Silene multifida*) և այլն:

Նկար 7

Կոտայքի մարզում աճում են 54 տեսակի բույսեր, որոշ գրանցված են ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում: Կոտայքի մարզի և տարածաշրջանի ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներից են՝ ճավշիր պարսկական (*Oropanax persicus* Boiss). Ճարտարուկ Արարատի (*Draba araratica* Rupr), Ճարտարուկ խոզկալոր(*Draba hispida* Willd), Էվնոմիա կլորատերև (*Eunomia rotundifolia* C. A. Mey.), Ջրահարս փոքր (*Najas minor*), Աղածաղիկ Կուլպական (*Halanthium kulpianum* (K. Koch Bunge), Երնջակա Վանասուրի(*Eryngium wanaturii* Woronow), ողնաթուփ վարսակային (*Acantholimon avenaceum*), Տերեփուկ Թախտաջյանի (*Centaurea Takhtajanii*) և այլն:

Նկ.8 ճավշիր պարսկական

Կենդանական աշխարհ. տարածաշրջանի կենդանական աշխարհին բնորոշ են անողնաշարավորների՝ միջատների, բզեզների, մորեխների տեսակային բազմազանությունը: Ողնաշարավոր կենդանիներից հանդիպում են կրիաներ, օձեր, մողեսներ, թռչուններից՝ սև անգղ, կեռնեխ, արտուկտ, կաքավ, ծիծեռնակ, ճանճորսներ և այլն, կաթնասուններից՝ եղջերուս, գայլը, գորշ արջ, վայրի խոզ, աղվես, աքիս, կզաքիս, չղջիկներ և այլն:

Կոտայքի մարզում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված են անողնաշար կենդանիների՝ 62, ողնաշարավոր կենդանիների 28 տեսակներ:

Հրազդան գետի ակունքներում գտնվում է ՀՀ Կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված Հարթ խխունջը(*Gyraulus laevis*):

Կոտայքի մարզում ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակներից են՝ Մորեխ հայկականը(*Gomphocerus armeniaca*, Հաստածղրիդ լայնացած (*Bradyporus dilatatus*), Թամբակուրծք թարախահան(*Mylabris sedilithorax* Sumakovt սևամարմին (*Cylindronotus erivanus*), ապոլոն (*Parnassius apollo kashtshenkoi* Sheljuzhko), Աֆրիկյան փրոթերեբիա(*Proterebia afra hyrcana*), Ալեքսանդր երկարաչափ թիթեռ (*Eupithecia alexandriana* Wardikian), Ռավազիկի մրջյուն(*Myrmica ravasinii* Finzi), Հայկական իծ(*Viperaa* (*Montivipera*): Թռչուններից՝ գառնանգղ(*Gypaetus barbatus* Linnaeus), Գիշանգղ(*Neophron percnopterus* Linnaeus), Օձակեր արծիվ(*Circaetus gallicus*), Տափաստանային արծիվ(*Aquila nipalensis orientalis* Hodgson), Կարմրատու բազե(*Falco vespertinus* Linnaeus), Բվեճ(*Bubo bub*) և այլն: Երկկենցաղներից Կանաչ դողողը (*Bufo viridis*), Սովորական ծառագորտը (*Hyla arborea schelkownikowi*), Լճագորտը (*Pelophylax ridibundus*) և Փոքրասիական գորտը (*Rana macrocnemis*), կաթնասուններից՝ Գորշ արջը(*Ursus arctos* Linnaeus):

Նկ.9 Ապոլոն

Նկ. 10 Կարմրատու բազե

Տարածաշրջանի ջրային ավազաններում հանդիպում են կարմրախայտ, քուռի բեղլու, կողակ և այլ ձկնատեսակներ:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում բացակայուն են Էնդեմիկ կամ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակները և կենդանատեսակները, ինչպես նաև բացակայում են կենդանիների միգրացիոն ուղիները՝ տարածքի ուրբանացված լինելու, մարդու ազդեցության գոտում գտնվելու պատճառով:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում բնական Էկոհամակարգերը բացակայում են, քանի որ տարածքը գտնվում է արդյունաբերական գոտում: Տարածքում

չկան անտառային զանգվածներ, մոտակա անտառային նշանակության հողերը գտնվում են ճաղկածորում, Մեղրածորում:

9.8 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաբազմազանության պահպանումը, հիմնականում, իրականացվում է Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում (ԲՀՊՏ) (պետական արգելոցներ, ազգային պարկեր, պետական արգելավայրեր, բնության հուշարձաններ), որտեղ կենտրոնացված է բուսական և կենդանական աշխարհի տեսակազմի մոտ (60-70)%-ը, ներառյալ հազվագյուտ, վտանգված, անհետացման եզրին հայտնված և էնդեմիկ տեսակների ճնշող մեծամասնությունը:

Նկար 11

Հայաստանի տարածքի 387 հազ. հա կամ 13%-ը բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ են (ԲՀՊՏ)

Գործունեության տարածքն անմիջական սահմաններ ԲՀՊՏ-ների հետ չունի: Տարածքին ամենամոտը՝ «Արզական-Մեղրածոր» պետական արգելավայրն է, որը ուսումնասիրվող տարածքից գտնվում է մոտ 2,6 կմ հեռավորության վրա:

«Արզական-Մեղրածոր» պետական արգելավայրը ստեղծվել է 1971 թվականին՝ Մակերեսը՝ 13532 հա՝ կենդանական և բուսական աշխարհի հազվագյուտ տեսակների պահպանման նպատակով: Գտնվում է Մարմարիկ և Դալարիկ գետերի ավազաններում, 1600-2100մ բարձրությունների վրա: Արգելավայրի հիմնական բուսատեսակը կաղնու անտառներ են, տարածքում աճում են 800 տեսակի անոթավոր բույսեր, որոնցից 9-ը՝ գրանցված է ՀՀ Կարմիր գրքում:

Կենդանատեսակներից արգելավայրում ապրում են 1800 տեսակի անողնաշարավորներ, 4 տեսակի երկկենցաղներ, 28 տեսակի սողուններ, մոտ 120 տեսակի թռչուններ, կաթնասուններ՝ այծյամը, գորշ արջը, վայրի խոզը, կովկասյան մարեհավը, աշլուսանը, ուլարը:

9.9. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ

Կոտայքի մարզը հանդիսանում է Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն բնակավայրերից մեկը: Մարզի տարածքում են գտնվում հազարից ավելի պատմամշակութային հուշարձաններ՝ եկեղեցական համալիրներ, մատուռներ, տուն-թանգարաններ: Համաձայն Կոտայքի մարզպետարանի էլեկտրոնային կայքի՝ մարզում առկա է 3208 հուշարձան, 811 պահպանման միավոր, 2640 պատմամշակութային անշարժ հուշարձաններ, որոնք ՀՀ պետական սեփականություն են համարվում և օտարման ենթակա չեն: Մարզում կատարված են 18 հնագիտական պեղումներ, բացված են քարեդարյան կայաններ, նախամարդու քարանձավներ, բրոնզեդարյան դամբարանադաշտեր, կիկլոպյան ամրոցներ:

Մարզի տարածքում են գտնվում հայկական հելլենիստական ճարտարապետության՝ մ.թ. 1 -ին դարում Արևի աստված Միհրի պատվին կառուցված Գառնիի տաճարը, Եղվարդի Ս. Աստվածածին եկեղեցին, Զրիստոնեական շրջանի հայկական վիմափոր ճարտարապետության եզակի ու բարձրարվեստ կոթող՝ Այրիվանք-Գեղարդը, Բջնիի բերդը, 13-րդ դարում կառուցված Կեչառիս վանական համալիրը և այլն:

Հրազդանի պատմամշակութային հուշարձանները տարբեր են ըստ կառուցման ժամանակահատվածի (Ք.ա. 2-1 հազարամյակից մինչև 12-15-րդ դար), ավելի բազմազան են 12-13-րդ դարերի հուշարձանները (եկեղեցիներ, ամրոցներ, գյուղատեղիներ): Տարբեր են նաև հուշարձանների պահպանվածության աստիճանները՝ սկսած ավերակներից մինչև լավ պահպանվածները:

Հրազդան քաղաքի հուշարձանները ներկայացված են Հավելված 2-ում համաձայն ՀՀ կառավարության 2007թ. մարտի 15-ի «ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐԿՈՂ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ՈՉ ԵՆԹԱԿԱ ՊԱՏՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐՇ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 385-Ն որոշման հավելված 7-ի:

Տարածաշրջանում առկա են նաև բնության հուշարձաններ, որոնք համաձայն ՀՀ Կառավարության 2008թ. օգոստոսի 14-ի N967-Ն որոշման հետևյալ են.

Աղյուսակ 5

ՀՀ	Անվանումը/նկարագիր/	Տեղադիրքը
	Երկրաբանական հուշարձաններ	

1.	«Պեռլիտե փիղ» քարե քանդակ	Կոտայքի մարզ, Չարենցավան քաղաքից 2 կմ հվ, քարահանքի մոտ
2.	«Ծակ քար» բնական թունել	Կոտայքի մարզ, Բջնի գյուղի մատուցներում, Հրազդան գետի ձախ ափին
3.	«Անանուն» քարե կուտակումներ	Կոտայքի մարզ, Զաղսի գյուղի հվ-արմ եզրին, Հրազդանի կիրճում
Ջրաերկրաբանական հուշարձաններ		
1.	«Հաղպրտանք» աղբյուր	Կոտայքի մարզ, Հրազդան քաղաքի Վանատուր (Աթարբեկյան) թաղամասի արլ ծայրամասում, 1.5 կմ հս-արմ, ծ.մ-ից 1755 մ բարձրության վրա
Կենսաբանական հուշարձաններ		
1.	«Ալայան գորգ»	Կոտայքի մարզ, Մեղրաձոր-Ֆիոլետովո գրունտային ճանապարհի ամենաբարձր մասում (Փամբակ լեռնաշղթայի Ամպասարի գագաթային մասում, ծ.մ-ից 300 մ բարձրության վրա)

Արտադրական տարածքը չի առնչվում Հրազդանի տարածաշրջանի պատմաշակութային և բնության հուշարձանների հետ, ամենամոտ բնության հուշարձանը «Անանուն» քարե կուտակումները գտնվում է 11,3կմ հեռավորության վրա:

9.10. Սոցիալ-տնտեսական

Կոտայքի մարզի տարածքը կազմում է 2076կմ², համայնքների թիվը՝ 42, որից քաղաքային՝ 7, գյուղական՝ 35: Սահմանակից է Տավուշի, Գեղարքունիքի, Լոռու, Արարատի, Արագածոտնի մարզերին և մայրաքաղաք Երևանին:

Համաձայն Կոտայքի մարզպետարանի էլեկտրոնային կայքի՝ մարզում բնակչությունը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմում է 251000 մարդ, որը կազմում է հարապետության բնակչության թվաքանակի 8,5%-ը: Ազգաբնակչությունը հիմնականում հայեր են՝ 97,6%: Ազգային փոքրամասնություններից ապրում են՝ եզդիներ, ասորիներ, ռուսներ, քրդեր:

Մարզը հարուստ է օգտակար հանածոների՝ ոսկու, պղինձի, մոլիբդենի, այլումինի, երկաթի, պերլիտի, մարմարի, գրանիտի, լիթոիդային պեմզայի, նեֆելենային սիենիտների, անդեզիտի, հրաբխային խարամների, պեռլիտների, մարմարի, տրավերտինի, բազալտի, քարաղի, զանազան շինարարական նյութերի և հանքային ջրերի 3 խոշոր հանքավայրերով (Հանքավան, Բջնի, Արզնի):

2021թ. մարզի արտադրական ձեռնարկությունների կողմից թողարկվել է 278,7 մլրդ դրամի արտադրանք, որից մշակող արդյունաբերությունը՝ 190,5մլրդ: Մարզը զարգացած է սննդամթերքի, մետաղական և ոչ մետաղական հանքարդյունաբերության, ցեմենտի արտադրության, էլեկտրաէներգիայի արտադրության ուղղությամբ:

Գյուղատնտեսության ոլորտը մարզի տնտեսության մեջ առաջնային տեղ է

գբաղեցնում: Գյուղատնտեսության տեսակետից մարզը բնութագրվում է որպես կաթնասնամսապահական, հացահատիկային ոլորտ: Գյուղատնտեսական արտադրությունը հիմնականում կազմակերպվում է գյուղացիական և ֆերմերային տնտեսությունների միջոցով: Մարզի գյուղատնտեսության ոլորտի հիմնական ուղղություններն են՝ բուսաբուծությունը և անասնապահությունը: Մարզում գործում է 18 սպանդանոց:

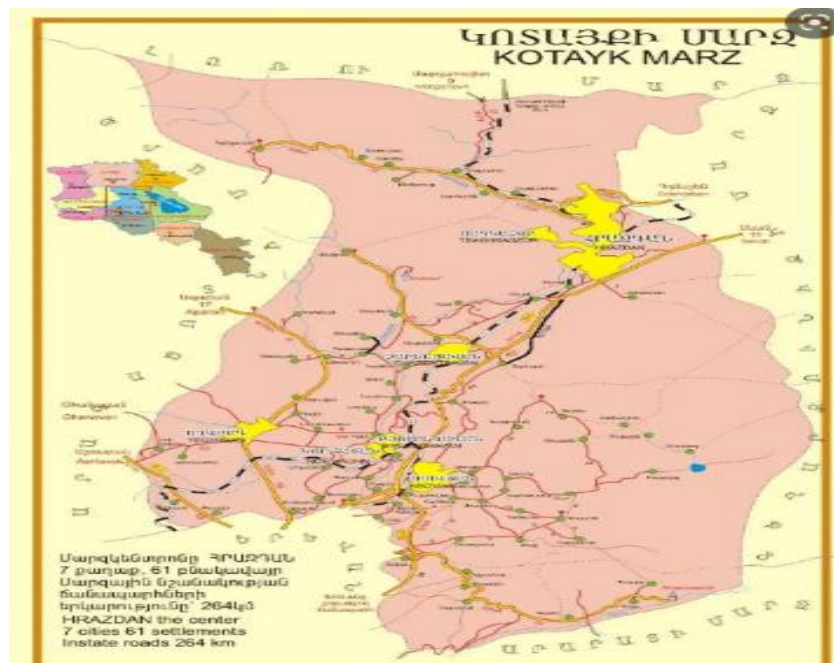
Հրազդանի տարածաշրջանում գործում են Աթարբեկյանի և Գյումուշի հիդրոէլեկտրակայանները:

Շնորհիվ իր առողջարանային կենտրոնների զարգացած է զբոսաշրջությունը: Էկոտուրիզմի զարգացումը նպաստում է մարզի համայնքների բնակչության սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավմանը: Կոտայքի մարզի առկա բնապահպանական խնդիրներն ընդգրկում են հիմնականում ջրօգտագործման, ընդերքօգտագործման, անտառտնտեսվարման ոլորտները:

Մարզի տեղաբաշխվածությունն ըստ համայնքային տարածաշրջանների.

- Հրազդանի տարածաշրջան - 38, 2 % (3 քաղաքային, 14 գյուղական համայնք)
- Աբովյանի տարածաշրջան - 40,4 % (2 քաղաքային, 30 գյուղական համայնք)
- Նաիրիի տարածաշրջան - 21,4 % (2 քաղաքային, 16 գյուղական համայնք)

Նկար 12

Մարզկենտրոնը Հրազդան քաղաքն է, որը գտնվում է ծովի մակերևույթից 1600-1750մ բարձրությունների վրա: Մարզկենտրոնից մայրաքաղաք հեռավորությունը 45 կմ է: Քաղաքի վարչական տարածքը կազմում է 15343,72հա, որից գյուղ նշանակության հողատեսքերը կազմում են 11053. 08հա, արտադրական նշանակության հողերը՝ 846,63հա, հանգստի գոտիները՝ 35,24հա:

Հրազդան համայնքը նախկինում եղել է արդյունաբերական զարգացած կենտրոն՝ Էներգետիկայի, ցեմենտի, վերամշակող ռադիոէլեկտրոնային սարքերի, հագուստի,

կաթնամթերքի, հացամթերքի արտադրությունների ուղղությամբ: Այժմ Հրազդանի տարածաշրջանում գործում են ավելի քան 20 ձեռնարկություններ, որոնցից խոշորներն են՝ «Հրազդան ՋԷԿ»-ը, «Գյումուշ ՀԷԿ», «Ցեմենտի գործարան»-ը, «Հրազդանի ՋԷԿ-ի» 5-րդ բլոկը և այլն:

Հրազդան համայնքում ընդգրկվել են հետևյալ բնակավայրերը՝ Լեռնանիստ, Ջրառատ, Սոլակ, Քաղսի: Հրազդանի տարածաշրջանում են գտնվում նախկին արդյունաբերական քաղաքներ՝ Հրազդանը, Չարենցավանը, հանգստյան ու առողջարանային քաղաք՝ Ծաղկաձորը: Գյուղական համայնքներն են՝ Ալափարս, Աղավնաձոր, Արզական, Արտավազ, Բջնի, Լեռնանիստ, Կարենիս, Հանքավան, Մարմարիկ, Մեղրաձոր, Սոլակ, Ջրառատ, Քաղսի, Ֆանտան:

Տարածաշրջանն ապահովված է հաղորդակցության ուղիներով՝ Երևան-Սևան-Իջևան-սահման ավտոմոբիլային ճանապարհը, Երևան-Սևան-Վարդենիս-Սոթք երկաթգիծը:

Հրազդանի տարածաշրջանն ապահովված է երկաթի, ոսկի-բազմամետաղային (Մեղարաձորի), Նեֆելինային սիենիտների(Թեժ սար), այլ շինարարական քարերի հանքավայրերով:

Համաձայն ՀՀ Կոտայքի մարզի Հրազդան համայնքի 2019-2023թթ. զարգացման ծրագրի՝ բնակչությունը 2019թ. կազմում է 58288 մարդ, որից 49% -ը կազմում են տղամարդիկ, 51%-ը՝ կանայք:

Համայնքում աշխատատեղերի բացակայության պատճառով գործազրկության մակարդակը բարձր է: Գործազուրկների հիմնական մասը կանայք են, տղամարդկանց աշխատունակ մասը գնում է արտագնա աշխատանքի:

Հրազդան համայնքն ապահովված է ջրամատակարարման, ջրահեռացման համակարգերով, որոնց հիմնական մասը գտնվում է անմխիթար վիճակում: Համայնքը հիմնականում գազիֆիկացված է(99%):

Համայնքում կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարումը կատարվում է «Կոտայքի և Գեղարքունիքի մարզերի կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման ծրագրով»: Աղբահեռացումը կատարվում է կանոնավոր՝ Հրազդան համայնքում գտնվող տարածաշրջանային աղբավայր:

Համայնքում առկա են դպրոցներ, նախակրթարաններ, երաժշտական, կերպարվեստի դպրոցներ, մարզադպրոցներ, գրադարաններ, կինոթատրոն, կուլտուրայի տուն, հիվանդանոց, առևտրի և սպասարկաման հիմնարկներ, գործում է կաթի, հացի գործարաններ: Համայնքն ունի զբոսայգի, հանգստի գոտիներ:

10.Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը, տեխնիկական - տեխնոլոգիական լուծումները

10.1 Տարածքի նախապատրաստական աշխատանքների նկարագիրը

Արտադրությունը նախատեսվում է իրականացնել «Հրազդան ՋԷԿ»ԲԲԸ-ի տարածքում: Տարածքում արդեն իրականացված են նախապատրաստական աշխատանքներ, կատարվել են սարքավորումների ապամոնտաժում, տարածքի

կարգաբերում դատարկում, մաքրում: Մինչև նախատեսվող գործունեության սկսելն՝ ամբողջ տարածքը մանրամասն կենթարկվի տեխնիկական աուդիտի: Կիրականացվի տարածք մտնող մուտքի երկաթուղային գծերի կապիտալ վերանորոգում:

Կնախապատրաստվի արտադրական հրապարակը շինհրապարակը՝ կկատարվեն տարածքի պլանավորման և ճանապարհների վերանորոգման աշխատանքներ, տարածքում կառանձնացվի մետաղի ջարդոնի կուտակման և պահեստավորման տարածք՝ հարթակ:

10.2 Արտադրական հզորություններ և տեխնոլոգիական բնութագրերը

Գործարանի տարեկան արտադրողականությունը կազմելու է 150 000 տոննա հեղուկ պողպատի արտադրություն: Արտադրությունը կազմակերպելու համար նախատեսվում է մատակարարել հետևյալ սարքավորումները.

- Էլեկտրական EAF25 - աղեղային պողպատածուլական վառարան 25 տոննա հեղուկ պողպատի տարողությամբ,
- (LF25), AKP - վառարանի շերտփային միավոր (կայանք՝ LF),
- МНПЗ - շարունակական ձուլման մեքենա:

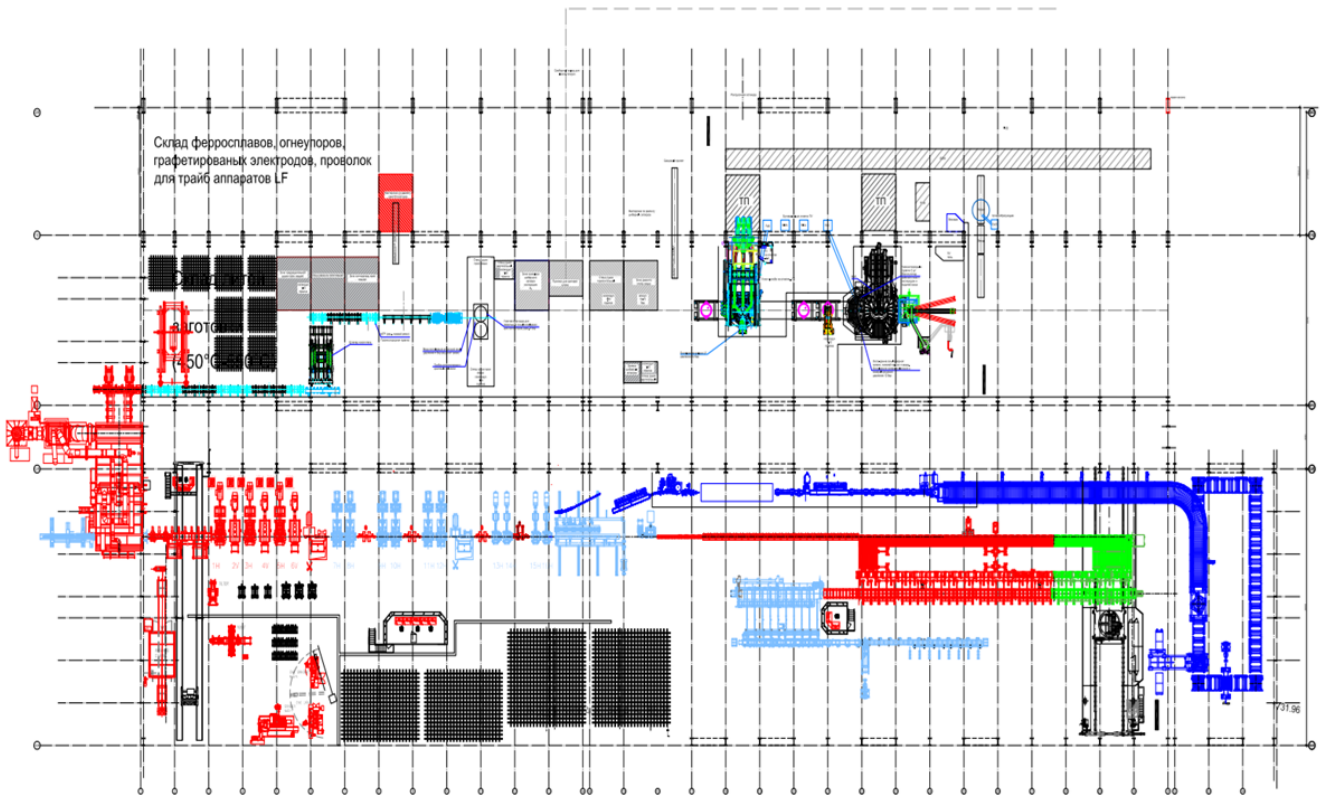
Ջեղուկ պողպատի արտադրության գործարանում ներդրվելու է Էլեկտրական վառարան 25տոննա հեղուկ պողպատի տարողությամբ, որին համատեղ տեղադրվելու է Շերտփ-վառարանային սարքավորումը, որտեղ վառարանից հետո լցվում է հալված պողպատը և ենթարկվում համապատասխան վերամշակման: Մետաղը ձուլելուց հետո շերտփը մտնում է շերտփ-վառարանային կայանք, որտեղ կատարվում են վերջնական համաձուլման և ձևափոխման գործողություններ:

Շերտփ-վառարանային սարքավորումների օգտագործումը հնարավորություն է տալիս իրականացնել մետաղի քիմիական հատկանիշների կարգաբերում՝ հալումից հետո, ինչը կտրուկ բարձրացնում է պողպատի արտադրության արտադրողականությունը և որակը:

Վառարանի Էլեկտրամատակարարումը կատարվում է 40 ՄՎԱ հզորության տրանսֆորմատորի միջոցով, որը միացված է բարձր լարման Էլեկտրահաղորդման գծին: Որպես տրանսֆորմատոր օգտագործվելու է Ջրագլանի ՋԷԿ-ի գոյություն ունեցող ենթակայանը:

МНПЗ (շարունակական պողպատի ձուլման մեքենա)-ի վրա պողպատի շարունակական ձուլումը բաղկացած է նրանից, որ հեղուկ մետաղը շարունակաբար լցվում է անմիջապես շերտփից ջրով հովացվող կաղապարի վերին մասում, որի մեջ ձևավորվում են քառակուսի և կլոր հատվածքի ձուլակտորները:

Չոսքագծերի սխեմատիկ քարտեզ

Տեխնոլոգիական գործընթացը սկսվում է լիցքավորման նյութերի պատրաստմամբ: Պատրաստված նյութերը մտնում են լիցքավորման մաս և կռունկներով բեռնվում են համապատասխան տարողության մեջ, որն իր հերթին բեռնում է վառարանի մեջ: 57 րոպե անց հեղուկ պողպատը պողպատամշակման վառարանից պողպատե ելքի միջով արտահոսում է շերտի մեջ, շերտի-վառարանային կայանքում հավաճքը հասցվում է նշված քիմիական բաղադրության և ջերմաստիճանի: Դրանից հետո պողպատե շերտիը տեղադրվում է շարունակական պողպատի ձուլման մեքենայի վրա և հավաճ պողպատը լցվում է տրված չափի ձուլածածկի մեջ:

Ձուլման վառարանում ջերմաստիճանը հասնում է՝ $T = 1560 - 1580^{\circ}\text{C}$ -ի, այնուհետև շերտիում ջերմաստիճանն իջեցվում է մինչև 1100°C : Եթե պողպատների մեծ մասի համար բյուրեղացման ջերմաստիճանը մոտ 1500°C , ապա պողպատը պետք է մտնի շերտի մի փոքր գերտաքացումով, ինչը ապահովում է ձուլակտորների մակերեսի բավարար որակ և ձուլման գործընթացի կայունություն:

Պնդացած կեղևով ձուլակտորը, որը կաղապարից մտնում է երկրորդական հովացման գոտի, մակերևույթի հարկադիր սառեցման արդյունքում ամրանում է: Ջրամատակարարումը դադարեցնելուց հետո ձուլակտորը սառչում է օդում:

Երկրորդային հովացման գոտու վերջում ձուլակտորի մակերեսային ջերմաստիճանը (tp) նվազում է մինչև $800-900^{\circ}\text{C}$:

Պողպատի արդյունաբերության մեջ շարունակական ձուլման գործընթացի ներդրումը ապահովում է կայուն բարձրորակ ձուլածոներ:

Ձուլվածքը լցնելուց հետո բյուրեղանում է և անհրաժեշտ չափերի կտրվում է ավտոգենով՝ գազի և թթվածնի կիրառմամբ: Ստացվում է 6 մետր երկարությամբ ձուլակտորներ: Պատրաստի ձուլվածքը հատուկ տեղափոխող կռանների օգնությամբ

տեղափոխվում է սառեցման սեղանների վրա: Այնուհետև պահեստավորվում է վաճառքի նպատակով:

Ամրաններ ստանալու նպատակով հրման սարքի միջոցով ձուլվածքը մղվում է 1200°C ջերմաստիճանի տաքացման վառարան, որտեղ մետաղը տաքացվում է, այնուհետև գլոցման միջոցով երկարացվում է մինչև 42 մետր և սառեցումից հետո կտրվում է: Կտրված ամրանները (32մմ տրամագիծ) վերջնական սառեցումից հետո պահեստավորվում են տարածքում հատկացված վայրում՝ վաճառքի նպատակով:

Նախատեսվում է գազի մաքրման համակարգի տեղադրում, օգտագործվելու է 150 մետր բարձրությամբ Հրազդանի ՋԷԿ-ի գոյություն ունեցող ծխնելույզը՝ գազերի արտանետման համար: Ծխնելույզի ելքում արտանետումների կոնցենտրացիան կկազմի 30 ՄԳ/խմ-ից ոչ ավելի: Պողպատամշակման ագրեգատների ջրային սառեցումը ամբողջական փակ ցիկլ է՝ օգտագործելով Հրազդանի ՋԷԿ-ի առկա հովացման աշտարակները:

Նկար 13

Նախատեսված են պահեստային տարածքներ՝ 3240 մ² ընդհանուր մակերեսով, որի բաժանումները կիրականացվեն թեթև պատերի տեղադրմամբ:

Տարածքում արդեն իրականացված են նախապատրաստական աշխատանքներ, արդեն կատարվել է սարքավորումների ապամոնտաժում, տարածքի կարգաբերում դատարկում, մաքրում:

Նախատեսվող գործունեությունը սկսվելու է համապատասխան եզրակացությունները և թույլտվությունները ստանալուց անմիջապես հետո: Աշխատանքները կատարվելու են հետևյալ հերթականությամբ:

Նախատեսվում է տանիքի, հովացման աշտարակի վերանորոգում, տրանսֆորմատորների հիմքերի իրականացում, բունկերների պատրաստում և մոնտաժում, ամբարձիչների վերանորոգում, սյուների ուժեղացում և նոր սյուների տեղադրում, վառարանի հիմքերի իրականացում, մետաղական հարթակի կառուցում և տեղադրում, ինֆրասարուկտուրայի մոնտաժում, EAF և LF ուղիների կառուցում և տրանսֆորմատորների տեղադրում, թթվածնի կայանի տեղադրում, գազամաքրման կայանի տեղադրում, օդափոխության հովանոցի տեղադրում, ենթակառուցվածքների իրականացում, ՄՄՄՅ տեղադրում և ինֆրասարուկտուրաների մոնտաժում, ամբարձիչի մոնտաժում, էլեկտրամատակարարման իրականացում, այլ աշխատանքներ և ընդհանուր համակարգի փորձարկում: Ամբողջ գործընթացը տևելու է մոտ 1,5 տարի:

Ենթակառուցվածքներ. Տարածքն ապահովված է ջրամատակարարման, ջրահեռացման, էլեկտրամատակարարման, գազամատակարարման համակարգերով:

Ընկերությունը տեխնոլոգիական գործընթացն իրականացնելու համար օգտագործելու է գոյություն ունեցող ենթակառուցվածքները (ջրամատակարարում, ջրահեռացում, էլեկտրամատակարարում, գազամատակարարում. աղբահեռացում և այլն)՝ Հրազդան ՋԷԿ-ի կողմից համապատասխան ոլորտային ընկերությունների հետ կնքված պայմանագրերի պահանջներին համապատասխան: Գործարանի ենթակառուցվածքների սպասարկումը կատարվելու է «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի և «Հրազդանի ՋԷԿ»ԲԲԸ-ի միջև համաձայնությամբ՝ պայմանագրերի հիման վրա: Ընկերության աշխատակիցներն օգտվելու են տարածքում գոյություն ունեցող սպասարկման համար նախատեսված համապատասխան սեկյակներից՝ ճաշարան, սանհանգույց, ցնցուղարան, հանդերձարան և այլն(Հավելված 3):

Ջերմամատակարարում. Իրականացվելու է գործարանի տարածքում առկա՝ «Հրազդանի ՋԷԿ»ԲԲԸ-ին պատկանող կաթսայատնից՝ տաք ջրի մատակարարման միջոցով:

Օդափոխություն և հովացման համակարգ. Գործարանն ապահովված է լինելու օդի ներածման և արտածման, հովացման մեխանիկական համակարգերով՝ արտադրամասում և օժանդակ տարածքներում օդափոխության կարգավորման նպատակով:

11. Օգտագործվող բնառեսուրսներ

Գործունեության իրականացման ընթացքում օգտագործվելու են բնառեսուրսներ՝ ջուր և բնական գազ: Խմելու ջուրն օգտագործվելու է աշխատողների խմելու, կոմունալ-կենցաղային նպատակով: Ձուլման գործընթացում հովացման համակարգի համար օգտագործվելու է «Հրազդան ՋԷԿ-ի» տարածքում առկա տեխնիկական ջուր՝ փակ շրջանառու համակարգով: Տեխնիկական ջուրն օգտագործվելու է.

- ✓ 1-ին փուլում՝ 2000մ³/ժամ,
- ✓ 2-րդ՝ 1000 մ³/ժամ-լրասնուցում, ընդամենը՝ 3000մ³/ժամ:

✓ Հովազման աշտարակում՝ 5000մ³/ժամ-ըստ արտադրողականության:

Օգտագործվելու է ՋԷԿ-ի տարածքում առկա հովազման աշտարակները:

Հնարավոր վթարային իրավիճակների կամ ջրամատակարարման խափանումների դեպքում, տեխնոլոգիական ցիկլն անխափան պահպանելու նպատակով նախատեսվում է տարածքում տեղադրել 10հատ 2000մ³ տարողության ջրի բաքեր:

Աշխատողների խմելու և կենցաղային նպատակներով ջրածախսը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$W = (n \times N + n1 \times N1) T$$

որտեղ՝ n – տեխնիկական աշխատողների և ծառայողների թիվն է,- 100

N – ԻՏԱ ջրածախսի նորման՝ - 0.016մ³,

N1 – բանվորների թիվն է - 350,

N1 – ջրածախսի նորման բանվորների համար՝ - 0.025մ³/մարդ օր,

T – տարեկան աշխատանքային օրերի թիվը՝ 320 օր, ընդամենը 450 մարդ, որից 100 ԻՏԱ, 350 բանվոր, մի հերթափոխում 175 բանվոր:

Նախնական փուլում աշխատելու են 216 մարդ. 56 մարդ մեկ հերթափոխում, որից 5-ը ԻՏԱ, 51-ը բանվոր, ընդամենը 168 հերթափոխային և 48 ԻՏԱ մեկ հերթափոխով:

Հաշվարկները կատարվել են աշխատողների առավելագույն թվաքանակով և առավելագույն արտադրողականության աշխատելու պայմանների համար:

$$W = (100 \times 0.016 + 175 \times 0.025) \times 320 = 1912 \text{ մ}^3/\text{տարի}:$$

Միջին օրական՝ 5,97 մ³:

Կենցաղային կեղտաջրերի ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$V1 \times (1 - L), \text{ որտեղ } L - \text{կորստի գործակիցն է, ընդունվում է } 5\% (0.05)$$

$$1912 \times (1 - 0.05) = 1816,4 \text{ մ}^3/\text{տ, միջին օրեկան՝ } 5,67 \text{ մ}^3:$$

Աշխատողների խմելու, կոմունալ-կենցաղային նպատակներով նախատեսվող ջրի ծախսը կկազմի՝ 1912 մ³տարի:

Ջրօգտագործման ցուցանիշները մանրամասն կներկայացվեն ՇՄԱԳ հաշվետվությունում:

Արտադրական գործընթացում օգտագործվելու է նաև բնական գազ՝ տարեկան 9 մլն մ³ ծավալով: Գազն օգտագործվելու է տաք ջրամատակարարման, վառարանի տեխնոլոգիական ռեժիմի պահպանման նպատակով:

Գործարանի ջրամատակարարումը կատարվելու է քաղաքային ջրատարից, իսկ ջրահեռացումը՝ քաղաքային կոյուղու ցանցի միջոցով:

Հումք.- նախատեսվող գործունեության իրականացման համար հիմնական հումք է ծառայելու սև մետաղների ջարդոնը(թափոն)՝ տարեկան 170000տ/տարի քանակով: Սկզբնական փուլում ընկերությունը մետաղյա ջարդոնը ձեռք է բերելու ՀՀ տարածքում առկա թափոններից, որոնք կան ՀՀ բնակավայրերի մեծ մասի շրջակայքում անօրինական կուտակման վայրեր: Ընկերությունը թափոնները հավաքելու է այլ կազմակերպություններից կամ անձերից՝ գնման միջոցով: Հետագայում հումքը չբավարարելու դեպքում նախատեսվում է գնել արտերկրից:

Գործունեությունն իրականացվելու է թափոնների օգտագործման, տեղափոխման վերամշակման բնագավառում առկա ՀՀ օրենքների, իրավական ակտերի, շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառում սահմանված ծառայությունների դիմաց վճարման և լիցենզիաների, իրավունքներն ու պարտականությունները կարգավորող պահանջներին համապատասխան:

12. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և վնասակար ազդեցությունների բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիրը

Հայաստանի հանրապետությունում կան տարբեր տեսակի թափոնների, այդ թվում մետաղի ջարդոնի վերամշակման հնարավորություններ: ՀՀ բնակավայրերի մեծ մասի շրջակայքում կարելի է հայտնաբերել այս տեսակ թափոնների անօրինական կուտակման վայրեր: ՀՀ կառավարության կողմից գործուն քայլեր են ձեռնարկվում երկրորդային հումքը տեղում վերամշակելու և տեղական արդյունաբերական ձեռնարկություններին հնարավորություն ընձեռելու զարգացնել սեփական արտադրությունները օգտագործելով սև և գունավոր մետաղների ջարդոնը և թափոնը:

Բնապահպանական կառավարման պլանը սահմանում է նախնական գնահատման հայտում նշված գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի բաղադրիչների՝ օդային ավազան, հողային, ջրային ռեսուրսների, կենսաբազմազանության, արտակարգ իրավիճակների, աղմուկի մակարդակի, մարդու առողջության և աշխատանքի անվտանգության հետ կապված հնարավոր ազդեցությունների մեղմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումներ:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում նախատեսվող միջոցառումները նպատակ ունեն նվազեցնելու և հնարավորինս կրճատելու շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա և մարդու առողջության հետ կապված հնարավոր ռիսկերը՝ հողի, ջրի և օդի աղտոտվածության նվազեցման միջոցով:

12.1 Օդային ավազան

Արտադրական գործընթացում լինում են օդային ավազան արտանետումներ՝ սարքավորման աշխատելու արդյունքում: Ծխատար խողովակի ելքում մթնոլորտային արտանետումների կոնցենտրացիան կկազմի ոչ ավել՝ 30մգ/մ³-ից:

Մետաղական ջարդոնի մոտ 25%-ը մանրացվում է գազային հատումով, իսկ 40% -ը մամլիչով մամլվում է: Մնացած 35%-ն առանց մշակման տրվում է վառարան:

Օգտագործվող բնական գազի առավելագույն ծախսը կազմելու է 9,0 մլն մ³/տարի:

Գազային հատման ընթացքում մթնոլորտ են արտանետվում մանգանի միացություններ՝ 0,0146տ/տարի, ածխածնի օքսիդ՝ 0,487տ/տարի, ազոտի դիօքսիդ՝ 0,492տ/տարի և երկաթի օքսիդ՝ 0,99տ/տարի քանակներով:

Վառարանի այրման գործընթացում օդային ավազան են արտանետվում փոշի՝ 48,6տ/տ, ածխածնի օքսիդ՝ 9,0տ/տարի, ազոտի օքսիդներ՝ 43,5 տ/տարի քանակներով: Վառարանից դուրս եկող գազերի ջերմաստիճանը կազմելու է 1100-1400°C:

Մաքրված ծխազազերը մթնոլորտ են արտանետվում 150մ բարձրության գոյություն ունեցող ծխնելույզով՝ 103.084տ/տարի քանակով:

Մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի տարեկան քանակը

Աղյուսակ 6

No	Վնասակար նյութերի անվանումը	Վտանգավորության դասը	ՍԹԿ մմ մգ/մ ³	Արտանետումներ մթնոլորտ տ/տարի
1.	Փոշի	3	0.5	48.6
2.	Ածխածնի օքսիդ	4	5.0	9.487
3.	Ազոտի օքսիդներ	2	0.2	43.992
4.	Մանգանի միացություններ	2	0.01	0.0146
5.	Երկաթի օքսիդ	3	0.04	0.99
Ընդամենը				103.084

Արտանետումները կանխելու նպատակով նախատեսվում է այժմ աշխարհում լայնորեն կիրառվող գազամաքրման համակարգ՝ գազամաքրման փոշին կլանելու նպատակով: Գազամաքրման համակարգն (թևքային գոտիչ) ապահովելու է օդային ավազան արտանետվող փոշու և ածխածնի օքսիդի մինչև 96-99% մաքրում, որի արդյունքում արտանետումների արտաքին դրսևորումներ չեն լինելու նույնիսկ ոչ գոլորշու, ոչ ծխազազերի տեսքով:

Փոշու և գազերի մաքրման համար արտադրամասում տեղադրվելու է 70000մ³ հզորությամբ զոնտ, որով ևս մաքրվում են արտադրամասի արտանետումները:

Օդային ավազան արտանետումների քանակական և որակական ցուցանիշները մանրամասն կներկայացվի ՇՄԱԳ հաշվետվությունում:

Օդային ավազանի վրա հնարավոր ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.

- վառարանն ապահովված է ավտոմատ կառավարման համակարգով՝ հոսանքի ավտոմատ հսկիչ, ջերմաստիճանի հսկիչ-կարգավորման սարքերով,
- ծխատար խողովակի ելքում տեղադրվելու է գազամաքրիչ՝ օդային ավազան ծխատարից հեռացող գազերի արտանետումները կրճատելու նպատակով,
- պարբերաբար վերահսկվելու են սարքավորումների տեխնոլոգիական ցիկլը, բացառելով վերջինիս անսարք վիճակում աշխատելը,
- անբարենպաստ եղանակային պայմանների դեպքում կսահմանափակվի ծուլման վառարանի և այլ սարքավորումների աշխատանքը,

- վառարանի կամ սարքավորումների անսարքության ժամանակ անջատվելու են, սարքավորումները՝ օդային ավազան վնասակար արտանետումները կանխելու նպատակով,

- կատարվելու են օդային ավազանի մոնիթորինգ՝ այրման տեխնոլոգիական գործընթացքում պինդ մասնիկների, ածխածնի և ազոտի օքսիդների գերնորմատիվային արտանետումները կանխելու, նորմատիվային քանակները պահպանելու նպատակով,

- վթարային իրավիճակներում, կոադարեցվի աշխատանքը և կծեռնարկվի համապատասխան կանխարգելիչ միջոցներ:

12.2 Հողային ռեսուրսներ

Գործարանի կազմակերպումը նախատեսվում է իրականացնել գոյություն ունեցող արտադրամասի տարածքում, որը երկար տարիներ գտնվում է մարդածին ազդեցության գոտում: Գործունեության տարածքը ասֆալտապատված է: Արտադրական տարածքը, թափոնների պահպանման վայրերը բետոնապատված են: Գործունեության ընթացքում նոր տարածքներ չեն օտարվելու և նոր հողային ռեսուրսների խախտում կամ աղտոտում չի կատարվելու, հետևաբար հողային ռեսուրսների վրա հնարավոր ազդեցության միջոցառումներ չեն նախատեսվում: Միաժամանակ բացառվում է.

- ասֆալտապատ տարածքներից դուրս գործունեության իրականացումը,

- բաց տարածքներում վտանգավոր թափոնների կուտակումները, նյութերի պահեստավորումը:

12.3 Ջրային ռեսուրսներ

Արտադրությունում օգտագործվելու է խմելու և տեխնիկական որակի ջուր: Գործունեության իրականացման ընթացքում խմելու ջուրն օգտագործվելու է աշխատողների խմելու, տնտեսա-կենցաղային կարիքների համար: Իսկ տեխնիկական ջուրն օգտագործվելու է սարքավորումների սառեցման համար: Հովացման համար օգտագործվելու է «Հրազդան ՋԷԿ»-ի հովացման աշտարակները:

Գործունեության իրականացման ընթացքում արտադրական հոսքաջրեր չեն առաջանալու, քանի որ արտադրությունում ջուրն օգտագործվելու է փակ շրջանառու համակարգով և արտահոսքեր չեն առաջանալու:

Ջրային ռեսուրսների պահպանման նպատակով նախատեսվում է.

- աշխատողների խմելու, տնտեսա-կենցաղային ջուրը վերցվելու է տարածքում գոյություն ունեցող ջրամատակարարման համակարգից՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- հովացման նպատակով օգտագործվող տեխնիկական ջուրը վերցվելու է «Հրազդան ՋԷԿ»-ի տեխնիկական ջրից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

- հովացման աշտարակների մաքրումը կատարվելու է 10 և ավելի տարին մեկ հաճախականությամբ՝ մասնագիտական կազմակերպությունների կողմից, պայմանագրային հիմունքներով:

Կեղտաջրերի հեռացում. գործունեության իրականացման ընթացքում առաջանում են միայն կոմունալ-կենցաղային հոսքաջրեր:

Կոմունալ-կենցաղային հոսքաշրտերը հեռացվում են տարածքում առկա ջրահեռացման համակարգով:

Անձրևաջրերը հեռացվում են տարածքում առկա անձրևաջրի հեռացման համակարգով:

Արտադրական տարածքում բացակայում են այլ ջրային ռեսուրսները, ուստի արտադրության ընթացքում կեղտաջրերի արտահոսք ջրային ռեսուրս տեղի չի ունենում:

12.4 Կենսաբազմազանություն

Գործունեությունն իրականացվում է արդեն գոյություն ունեցող ասֆալտապատված արտադրական տարածքում: Հարակից տարածքները ևս գտնվում են մարդածին ազդեցության գոտում՝ խիտ կառուցապատված են, ուստի բացակայում է բուսական աշխարհը և վայրի կենդանիների ապրելավայրերը:

Գործունեության իրականացման ընթացքում սոր տարածքներ չեն ներգրավվելու, ծառահատումներ չեն կատարվելու:

12.5 Թափոններ

Գործունեության իրականացման ընթացքում հիմնականում օգտագործվելու է ՀՀ տարածքում առկա սև մետաղները՝ թափոնների տեսքով: Չբավարարելու դեպքում նախատեսվում է այն գնել արտերկրից: Թափոնների տեղափոխման համար հիմնականում օգտագործվելու է գոյություն ունեցող երկաթգիծը, որը կվերանորոգվի: Թափոնների հավաքման նպատակով նախատեսվում է ձևավորել թափոնների ընդունման և հավաքման կետեր հանրապետության տարբեր վայրերում՝ հարակից երկաթգծին:

Մետաղի ջարդոնները պահեստավորվում են գործունեության 3240մ² մակերեսով պահեստային տարածքի թափոնների հավաքման հատվածում: Թափոնի ընդունումը և կուտակումը կատարվում է հաշվի առնելով պահեստում թափոնի կուտակման տեղամասի ծավալային և մակերեսային հնարավորությունները:

Գնված թափոնները կամրջային ավտոկռանների օգնությամբ բեռնվում և լցվում են բեռնման լոգարաններ, որից հետո բեռնվում են պողպատահալման ագրեգատի մեջ: Հավված և մաքրված մետաղը լցվելու է հատուկ կաղապարների մեջ և բնական եղանակով հովանալուց հետո տեղափոխվում է պատրաստի արտադրանքի պահեստ:

Գործունեությունն իրականացման ընթացքում հավաքվում են մետաղական թափոններ՝ «Չտեսակավորված սև մետաղներ պարունակող թափոններ՝ 35131100 01 00 4»:

Գործունեության իրականացման ընթացքում առաջանում են հետևյալ թափոնները.
Աղյուսակ 6

Ծածկագիր	Թափոնի անվանումը	Ագրեգատ ային վիճակը և	Ծագումը

		Ֆիզիկական ձևը	
31200700 01 00 4	Խարամ էլեկտրոլիզից, <u>հալույթից</u>	Կոշտ	Մետաղագործություն, ձուլման արտադրություն
31202300 01 01 4	Այլ ձուլման պրոցեսների <u>փոշի</u> , մոխիր, ստացք	Կոշտ	Ձուլման արտադրամասեր
58200600 01 01 4	Յուղոտված լաթեր	Կոշտ	Պրոֆիլակտիկ և վերանորոգման աշխատանքներ, յուղերի հեռացում, սարքավորումների սրբում
91200400 01 00 4	Կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած չտեսակավորված աղբ (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)	Կոշտ	Կազմակերպությունների գործունեություն

Այս կարգի թափոնները համաձայն՝ ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. դեկտեմբերի 25-ի N430-Ն հրամանի՝ «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկ»-ի պատկանում են վտանգավորության 4-րդ դասին:

Մետաղների ձուլումից առաջացած խարամը՝ (վտանգավորության 4-րդ դաս) առաջանում է մետաղի ձուլումից՝ 100կգ/տոննա (1 տոննայից կառաջանա 100 կգ) քանակով: Հավաքվում է 1տ տարողության բրեգենտե պարկերի մեջ, տեղափոխող սարքի օգնությամբ դատարկվում է խարամի համար նախատեսված հատուկ փոսի մեջ, համապատասխան տեխնիկայի միջամտությամբ մանրացվում, լցվում է գործվածքային կամ բրեգենտե պարկերի մեջ՝ մասնագիտական կազմակերպություններին հանձնելու նպատակով: Այն կարող է օգտագործվել շինարարական ընկերություններում ճանապարհների կառուցման ընթացքում ասֆալտբետոնածածկն ամրացնելու նպատակով:

Արտադրական գործընթացում առաջացած գազամաքրման փոշին՝ (վտանգավորության 4-րդ դաս) 20կգ/տոննա քանակով, կարող է օգտագործվել ցեմենտի արտադրությունում որպես հավելում:

Գործունեության իրականացման ընթացքում առաջանալու են նաև կենցաղային աղբ՝ 162000 կգ/տարի քանակով:

Գործունեության ընթացքում աշխատողների առավելագույն քանակը կազմելու է 450 մարդ, որից 350-ը բանվոր, վարչական աշխատողներ՝ 100 մարդ: Գործարանն աշխատելու է 2 հերթափոխով՝ 320 օր:

Տարեկան կենցաղային աղբի քանակը կկազմի՝

$$M=n*m$$

m –կենցաղային աղբի ծավալն է մեկ մարդու հաշվով՝ 360կգ/տ

n – աշխատողների թիվն է՝ 450 մարդ, 320 աշխատանքային օր

$$M=450*360= 162000\text{կգ/տ կամ }506,25\text{կգ/օր}$$

Հաշվի առնելով, որ աշխատողները միաժամանակ չեն գտնվելու աշխատավայրում, կենցաղային աղբի օրական ծավալներն ավելի քիչ կլինեն:

Արտադրության տեխնոլոգիական ցիկլում օգտագործվում են արտասահմանյան արտադրության ֆիլտրեր, որոնք պարբերաբար՝ 6 ամիսը կամ տարին 1 անգամ փոխվելու են: Ֆիլտրերի փոփոխման հաճախականությունը կապված է նրանց ստուգման արդյունքներից և աշխատանքի ծանրաբեռնվածությունից: Աղտոտված ֆիլտրերը հանձնվում են համապատասխան թափոնները ոչնչացնող մասնագիտական կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Թափոնների կառավարման և վնասագերծման համար նախատեսվում է.

- թափոնների կառավարումը կատարվելու է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող «Թափոնների մասին» ՀՀ Օրենքի, թափոնների հաշվառման, հեռացման, ոչնչացման և օգտահանման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշումների, Առողջապահության նախարարի հրամանների պահանջներին համապատասխան,

- մետաղական մասերը կուտակվելու և պահեստավորվելու են բետոնապատ տարածքում,

- տարածքից խարամի կամ փոշու մաքրումը կատարվելու է մեքենայացված՝ չոր եղանակով,

- արտադրական խարամը հանձնվելու է ճանապարհաշինարարական և այլ շինարարական ընկերություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- գազամաքրման փոշին հանձնվելու է ցեմենտի արտադրության կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- գազի այրման ընթացքում օգտագործված ֆիլտրերը հանձնվելու են մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- յուղոտված լաթերը 1/10 հարաբերակցությամբ խառնվում են կենցաղային աղբին և տեղափոխվում են կենցաղային աղբավայր կամ հանձնվելու են մասնագիտական կազմակերպություններին,

- կենցաղային աղբը տեղափոխվելու է աղբավայր՝ Հրազդանի ՋԷԿ-ի հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա,

- տարածքում տեղադրվելու են կենցաղային աղբի տեսակավորման աղբամաններ:

Գործունեության իրականացման ընթացքում հնարավոր է առաջանան նաև այլ մետաղական մասերի թափոններ՝ կապված սարքավորումների փչանալու կամ վերանորոգման հետ: Այն մետաղական մասերը, որոնք ենթակա չեն վերանորոգման (սև մետաղ չպարունակող) հանձնվելու են մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով, իսկ երկաթ պարունակող մասերը հավելվում են:

12.6 Աղմուկ և թրթռում

ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է N2-III-11.3՝ «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒԲ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒԲ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱԴՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱՃՔՆԵՐՈՒԲ» սանիտարական նորմերով: Բնակավայրերի համար աղմուկի սահմանված թույլատրելի մակարդակը ցերեկային ժամերի համար կազմում է 55 դԲ (A), կամ ֆոնային մակարդակի ոչ ավել քան 3 դԲ (A) ավելացում:

Արտադրությունում աղմուկի մակարդակի աղբյուր են հանդիսանում հոսքագիծը և օդափոխության համակարգի սարքավորումները: Ձեռնարկությունում աղմուկի մակարդակը չի գերազանցելու 70դբ: Ձեռնարկության տարածքը գտնվում է բնակավայրերից 1,2կմ հեռավորության վրա: Արտադրամասի տարածքում աղմուկի մակարդակը գտնվում է թույլատրելի նորմերի սահմաններում, ուստի չի կարող ազդեցություն ունենալ արտադրամասի աշխատողների և հարակից տարածքում գտնվող բնակչության վրա:

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու և նորմերը պահպանելու նպատակով նախատեսվում է.

- արտադրությունում աղմուկը չի գերազանցելու ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը,

- բացառվելու են սարքավորումների և օդափոխության սարքերի անսարք վիճակում աշխատելը,

- բացառվելու է աշխատատեղերում աղմուկի մակարդակի 70 դԲ (A) գերազանցումը, գերազանցելու դեպքում աշխատողները պետք է օգտագործեն անհատական պաշտպանական միջոցներ (գլխարկներ, ականջակալներ և այլն),

- աշխատելու ընթացքում պարբերաբար ստուգվելու են աղմուկի և թրթռումների մակարդակը՝ նորմերը վերահսկելու նպատակով: Աղմուկի մակարդակի նորմեր գերազանցելու դեպքում աղմուկի առաջացման սարքն անջատվելու է, մինչև անսարքության վերացումը:

- գործարանն ապահովված է լինելու օդափոխության, գազամաքման, փոշեորսման, օդի լավորակման համակարգերով, որոնք կապահովեն աշխատատեղերի օդային միջավայրի կազմը՝ համաձայն գործող սանիտարական նորմերի:

12.7 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ

Գործունեության և հարակից տարածքներում բացակայում են պատմամշակութային հուշարձանները, բնության հատուկ պահպանվող տարածքները: Ուստի վերջիններիս վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները բացառվում են և բնապահպանական միջոցառումներ չեն նախատեսվում:

12.8 Արտակարգ իրավիճակներ

Գործունեության իրականացման ընթացքում հնարավոր են արտակարգ իրավիճակների ռիսկեր՝ կապված.

- հրդեհների,
- բնական աղետների (երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ և այլն) և անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների (քամու ուժեղացում, փոթորիկ),
- վառարանի և այլ սարքավորումների շահագործման ժամանակ հնարավոր վթարային իրավիճակների,

- վառարանի անսարքության, տեխնոլոգիական ցիկլի խաթարման,
- աշխատանքի ռեժիմի խաթարման (գազի կամ հոսանքի, ջրի մատակարարման խափանումներ):

Արտակարգ իրավիճակների կանխման նպատակով.

- կմշակվի և կներդրվի «Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածության» պլանը՝ ԱԻՆ համաձայնությամբ,

- գործունեության տարածքում փակցվելու Է արտակարգ իրավիճակների պլանը՝ ներառված անբարենպաստ պայմանների և վթարային իրավիճակներին ուղղված միջոցառումները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

- գործունեության տարածքում տեղադրվելու են հակահրդեհային հիդրատներ, կրակմարիչներ, հակահրդեհային վահանակներ, ինչպես նաև անվտանգության ապահովման այլ ազդանշանային սարքեր և վահանակներ,

- քամու, մթնոլորտային տեղումների ժամանակ աշխատանքների վերահսկողությունն ուժեղացվելու Է, խիստ անհրաժեշտության դեպքում՝ աշխատանքները դադարեցվելու Է, բոլոր տեսակի սնուցման աղբյուրներն անջատվելու են,

- տեղադրվելու են տեսախցիկներ, համապատասխան վերահսկման սարքեր,

- հոսքագծի և այլ սարքավորումների անսարքության ժամանակ անմիջապես անջատվելու են համապատասխան սարքավորումները՝ օդային ավազան վնասակար արտանետումները կանխելու նպատակով:

- հոսքագծերի սպասարկումը և շահագործումն իրականացվելու Է միայն մասնագիտական պատրաստվածություն անցած մասնագետների կողմից,

- վթարային և հակահրդեհային իրավիճակների կանխման համար նախատեսվում Է ջրի պահուստային տարողություններ՝ 20000մ³ ծավալով:

12.9 Աշխատանքի կազմակերպում, աշխատանքի անվտանգություն

Գործունեության իրականացման ընթացքում հնարավոր են մարդու առողջությանը և աշխատանքի անվտանգությանը սպառնացող վտանգներ՝ կապված.

• արտադրական գործընթացում առաջացող հնարավոր վթարների,

• տարբեր տեսակի սարքերի անսարքության,

• ոչ բավարար աշխատանքային պայմանների հետ:

Աշխատանքի անվտանգությունն ապահովվելու նպատակով.

- արտադրությունը կազմակերպվելու Է ոլորտին առնչվող ՀՀ-ում գործող օրենսդրության՝ օրենքների, կառավարության որոշումների, Առողջապահության նախարարության հրամանների պահանջներին համապատասխան,

- վտանգավոր թափոնները ժամանակավոր կուտակվելու Է հատուկ հատկացված տեղերում,

- սարքերի գործարկումը, հավաքակցումը կամ ապահովաքակցումը պետք Է կատարվեն միայն արտադրող գործարանի տեխնիկական անձնագրերին, շահագործման և մյուս նորմատիվ փաստաթղթերին համապատասխան:

- կատարվելու Է ձուլման գործընթացի հետ կապված ստուգումներ՝ տեխնոլոգիական գործընթացի անվտանգության կանոնների, տեխնոլոգիական ցիկլի համար սահմանված ռեժիմի, տեխնիկական պահանջների և պայմանների պահպանման՝ շեղումները բացառելու նպատակով,

- տեխնոլոգիական գործընթացի հետ կապված հիմնական և օժանդակ սարքավորումների, օդափոխության, բոլոր հիմնական հոսքագծերի աշխատանքի վերահսկում՝ վերջիններիս անխափան աշխատանքի պահպանման նպատակով ,
- պատրաստի արտադրանքի՝ ձուլվածքի չափսերի, որակական ցուցանիշների չափագիտական վերահսկողություն,
- գործունեության հետևանքով առաջացած թափոնները՝ մինչև տեղափոխելը պահել փակ սենքերում՝ համապատասխան տարաներում,
- պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2.8-0 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները,
- աշխատողներին ապահովել (ցնուղարան, լվացարան, խոհանոց, հանգստի սենյակ) համապատասխան սանիտարական պայմաններով,
- աշխատավայրում ապահովել առաջին բուժօգնության դեղարկղիկներով՝ աշխատողներին անհրաժեշտ օգնություն ցույց տալու համար,
- աշխատակիցներին ապահովել հատուկ, անհատական պաշտպանական միջոցներով (դիմակներ, ձեռնոցներ, համապատասխան արտահագուստ, գլխարկ պաշտպանիչ ակնոցներ, կոշիկներ),
- ապահովել աշխատողների համապատասխան մասնագիտական որակավորումը, փորձը, անհրաժեշտության դեպքում պարբերաբար իրականացնել մասնագիտական դասընթացներ՝ ձուլման արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացի վերաբերյալ, մասնագիտական պատրաստվածությունը ստուգելու, գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու և աշխատողների մասնագիտական որակը բարձրացնելու նպատակով,
- ապահովել ձուլման արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացի անվտանգության կանոնները, օդափոխության, գազամաքման, փոշեորսման, օդի լավորակման համակարգերով՝ աշխատատեղերի օդային միջավայրը համաձայն գործող սանիտարական նորմերի պահպանելու նպատակով:

12.10 Սոցիալական

Հրագրան համայնքը նախկինում եղել է արդյունաբերական զարգացած կենտրոն հատկապես էներգետիկայի, ցեմենտի, վերամշակող ռադիոէլեկտրոնային սարքերի ուղղությամբ: Այժմ համայնքում բարձր է գործազրկության մակարդակը: Համայնքի նպաստավոր աշխարհագրական դիրքը, տրանսպորտային ուղիների առկայությունը, արդյունաբերական կարողությունների զարգացման հնարավորությունները նպաստավոր են արտադրական գործունեություն ծավալելու և նոր աշխատատեղեր ստեղծելու, համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները բարելավելու համար:

Թափոնների հավաքման նախատեսվող վայրերի ընտրությունը կատարվելու է հիմնականում երկաթուղային կայարաններին մոտիկ՝ Հրագրանում, Աբովյանում, Բյուրեղավանում և այլն, հանրապետության ավտոմոբիլային ճանապարհների ճանրաբեռնվածությունը չավելացնելու և երթևեկությունը չխոչընդոտելու նպատակով:

Իսկ Յրագրան քաղաքի տարածքում գործունեության վայր թափոնների տեղափոխումը կատարվելու է երկաթուղով, որի նպատակով ընկերությունը վերանորոգելու է երկաթգիծը՝ հումքի մատակարարման ուղղությամբ:

Գործարանը տարվա ընթացքում աշխատելու է 320 օր, 2 հերթափոխով, 4 բրիգադով՝ 12 ժամյա գրաֆիկով: Աշխատողների առավելագույն քանակը լինելու է 450 մարդ:

Գործունեության իրականացվելու է գոյություն ունեցող արտադրական տարածքում, նոր տարածքներ չեն ներգրավվելու, իսկ բնակելի թաղամասերից գտնվում է 1,2կմ հեռավորության վրա: Ուստի բնակչության առողջության հետ կապված ազդեցությունները նվազագույնն են:

Գործունեության իրականացումն ունենալու է համայնքի բնակիչների համար դրական սոցիալ-տնտեսական ազդեցություն .

- բացվելու են նոր աշխատատեղեր, սկզբնական փուլում 216, հետագայում 450 աշխատատեղ:

Այն կնպաստի.

- համայնքի բնակչության գործազրկության մակարդակի մեղմացմանը,
- համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավմանը:

12.11 Կանաչապատում

Գործունեության տարածքը մասնակիորեն կանաչապատված է: Առկա են պտղատու և դեկորատիվ ծառեր, խոտածածկ:

Սույն հայտով կանաչապատման նախագիծ չի ներկայացվում, քանի որ գործունեության տարածքը պատկանում է «Յրագրան ՋԷԿ»-ին, ընկերությունը գործունեությունն իրականացնելու է վարձակալության հիմունքներով:

Գործունեության ընթացքում բնապահպանական միջոցառումների և մոնիթորինգի համար նախատեսված ծախսերը կներկայացվի ՇՄԱԳ հաշվետվությունում:

13. Նախատեսվող գործունեության իրականացման բնապահպանական կառավարման միջոցառումների նախագիծ

№	Արտադրական գործընթացում ազդեցության ենթակա շրջակա միջավայրի բաղադրիչները և ազդող գործոնները	Մեղմող միջոցառման անվանումը	Միջոցառման իրականացման պատասխանատու	Վերահսկող
1	Օդային ավազան	- Վառարանն ապահովված է ավտոմատ կառավարման համակարգով՝ գազի, հոսանքի ավտոմատ հսկիչ, ջերմաստիճանի հսկիչ-կարգավորման սարքերով, - ծխատար խողովակի ելքում տեղադրվելու է գազամաքիչ՝ օդային ավազան ծխատարից հեռացող գազերի արտանետումները կրճատելու նպատակով, - պարբերաբար իրականացվելու են սարքավորուման հսկման, դրանց հերմետիկության ստուգումներ, բացառելով վերջինիս անսարք վիճակում աշխատելը, - անբարենպաստ եղանակային պայմանների դեպքում կսահմանափակվի վառարանի աշխատանքը, - վառարանի կամ սարքավորումների անսարքության ժամանակ անջատվում են, սարքավումները՝ օդային ավազան վնասակար արտանետումները կանխելու նպատակով,	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ Համապատասխան գերատեսչության տեսչական մարմին

		- կատարվելու են օդային ավազանի մոնիթորինգ՝ այրման տեխնոլոգիական գործընթացում պինդ մասնիկների, ծծմբային անհիդրիդի, քլորաջրածնի, ածխածնի և ազոտի օքսիդների գերնորմատիվային արտանետումները կանխելու նպատակով, նորմատիվային քանակները պահպանելու նպատակով, - վթարային իրավիճակներում կղաղարեցվի աշխատանքը, կծեռնարկվի համապատասխան կանխարգելիչ միջոցներ:		
2	Ջրային ռեսուրսներ Կեղտաջրեր	- Աշխատողների խմելու, տնտեսա-կենցաղային, ջուրը վերցվելու Է գոյություն ունեցող ջրամատակարարման համակարգից՝ պայմանագրային հիմունքներով, - հովացման նպատակով օգտագործվող տեխնիկական ջուրը վերցվելու Է «Հրազդան ՋԷԿ»-ի տեխնիկական ջրից՝ պայմանագրային հիմունքներով: - հովացման աշտարակների մաքրումը կատարվելու Է 10 և ավելի տարի հաճախականությամբ՝ մասնագիտական կազմակերպությունների կողմից, պայմանագրային հիմունքներով: - Կոմունալ-կենցաղային հոսքաջրերը հեռացվում են տարածքում առկա ջրահեռացման համակարգով:	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ

3	Թափոններ	- Թափոնների կառավարումը կատարվելու է Հայաստանի հանրապետությունում գործող «Թափոնների մասին» Օրենքի, թափոնների հաշվառման, հեռացման, ոչնչացման և օգտահանման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշումների, Առողջապահության նախարարի հրամանների պահանջներին համապատասխան, - մետաղական մասերը կուտակվելու և պահեստավորվելու են բետոնապատ խորածրում պահեստում, - տարածքից խարամի կամ փոշու մաքրումը կատարվելու է մեքենայացված՝ չոր եղանակով, - արտադրական խարամը հանձնվելու է ճանապարհաշինարարական և այլ շինարարական ընկերություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով, - գազամաքրման փոշին հանձնվելու է ցեմենտի արտադրության կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով, - գազի այրման ընթացքում օգտագործված ֆիլտրները հանձնվելու են մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով, - յուղոտված լաթերը 1/10 արաբերակցությամբ խառնվում են կենցաղային սղբին և տեղափոխվում են կենցաղային սղբավայր կամ հանձնվելու են մասնագիտական կազմակերպություններին,	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ

		- կենցաղային աղբը տեղափոխվելու է աղբավայր՝ Հրազդանի ՋԷԿ-ի հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա, - տարածքում տեղադրվելու են կենցաղային աղբի տեսակավորման աղբամաններ:		
4	Աղմուկ և թրթռում	- Արտադրությունում աղմուկը չի գերազանցելու ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը, - բացառվելու են սարքավորումների և օդափոխության սարքերի անսարք վիճակում աշխատելը, - բացառվելու է աշխատատեղերում աղմուկի մակարդակի 70 դԲ (A) գերազանցումը, գերազանցելու դեպքում աշխատողները պետք է օգտագործեն անհատական պաշտպանական միջոցներ (գլխարկներ, ականջակալներ և այլն), - աշխատելու ընթացքում պարբերաբար ստուգվելու են աղմուկի և թրթռումների մակարդակը՝ նորմերը վերահսկելու նպատակով: Աղմուկի մակարդակի նորմեր գերազանցելու դեպքում աղմուկի առաջացման սարքն անջատվելու է, մինչև անսարքության վերացումը: - գործարանն ապահովված է լինելու օդափոխության, գազամաքրման, փոշեռսման, օդի լավորակման համակարգերով, որոնք կապահովեն աշխատատեղերի օդային միջավայրի կազմը՝ համաձայն գործող սանիտարական նորմերի:	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ Համապատասխան գերատեսչության տեսչական մարմին
5	Արտակարգ իրավիճակներ	-Կմշակվի և կներդրվի «Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածության» պլանը՝ ԱԻՆ համաձայնությամբ,	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ

		- գործունեության տարածքում փակցվելու է արտակարգ իրավիճակների պլանը՝ ներառված անբարենպաստ պայմանների և վթարային իրավիճակներին ուղղված միջոցառումները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, - գործունեության տարածքում տեղադրվելու են հակահրդեհային հիդրատներ, կրակմարիչներ՝ 21 հատ, հակահրդեհային վահանակներ, ինչպես նաև անվտանգության ապահովման այլ ազդանշանային սարքեր և վահանակներ, - քամու, մթնոլորտային տեղումների ժամանակ աշխատանքների վերահսկողությունն ուժեղացվելու է, անհրաժեշտության դեպքում՝ աշխատանքը դադարեցվելու է, բոլոր տեսակի սնուցման աղբյուրներն անջատվելու են, - ապահովված է տեսախցիկներով, համապատասխան վերահսկման սարքերով՝ գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ, - հոսքագծի և այլ սարքավորումների անսարքության ժամանակ անմիջապես անջատվելու են համապատասխան սարքավորումները՝ օդային ավազան վնասակար արտանետումները կանխելու նպատակով: - հոսքագծերի սպասարկումը և շահագործումն իրականացվելու է միայն մասնագիտական պատրաստվածություն անցած մասնագետների կողմից,		Համապատասխան գերատեսչության տեսչական մարմին

		-վթարային և հակահրդեհային իրավիճակների կանխման համար նախատեսվում է ջրի պահուստային տարողություններ:		
6.	Աշխատանքի կազմակերպում, աշխատանքի անվտանգություն	- Արտադրությունը կազմակերպվելու է ոլորտին առնչվող ՀՀ-ում գործող օրենսդրության՝ օրենքների, կառավարության որոշումների, Առողջապահության նախարարության հրամանների պահանջներին համապատասխան, - վտանգավոր թափոնները ժամանակավոր կուտակվելու է հատուկ հատկացված տեղերում, - սարքերի գործարկումը, հավաքակցումը կամ ապահովաքակցումը պետք է կատարվեն միայն արտադրող գործարանի տեխնիկական անձնագրերին, շահագործման և մյուս նորմատիվ փաստաթղթերին համապատասխան: - կատարվելու է ճուշման գործընթացի հետ կապված ստուգումներ՝ տեխնոլոգիական գործընթացի անվտանգության կանոնների, ռեժիմների պահպանման, տեխնոլոգիական ցիկլի համար սահմանված տեխնիկական պահանջների և պայմանների պահպանման, շեղումները բացառելու նպատակով, - տեխնոլոգիական գործընթացի հետ կապված հիմնական և օժանդակ սարքավորումների, օդափոխության, բոլոր տեսակի սարքերի աշխատանքի վերահսկում	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ Համապատասխան գերատեսչության տեսչական մարմին

		վերջիններիս անխափան աշխատանքի պահպանման նպատակով, - պատրաստի արտադրանքի՝ ձուլվածքի չափսերի, որակական ցուցանիշների չափագիտական վերահսկողություն, - գործունեության հետևանքով առաջացած թափոնները՝ մինչև տեղափոխելը վ պահել փակ սենքերում՝ համապատասխան տարաներում, - պահպանվելու է ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-0 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները, - աշխատողներին ապահովել (ցնուղարան, լվացարան, խոհանոց, հանգստի սենյակ) համապատասխան սանիտարական պայմաններով, - աշխատավայրում ապահովել առաջին բուժօգնության դեղարկղիկներով՝ աշխատողներին անհրաժեշտ օգնություն ցույց տալու համար, - աշխատակիցներին ապահովել հատուկ, անհատական պաշտպանական միջոցներով (դիմակներ, ձեռնոցներ, համապատասխան արտահագուստ, գլխարկ պաշտպանիչ ակնոցներ, կոշիկներ),		

		- ապահովել աշխատողների համապատասխան մասնագիտական որակավորումը, փորձը, անհրաժեշտության դեպքում պարբերաբար իրականացնել մասնագիտական դասընթացներ՝ ձուլման արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացի վերաբերյալ, մասնագիտական պատրաստվածությունը ստուգելու, գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու և աշխատողների մասնագիտական որակը բարձրացնելու նպատակով, - ապահովել ձուլման արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացի անվտանգության կանոնները, օդափոխության, գազամաքրման, փոշեռոսման, օդի լավորակման համակարգերով՝ աշխատատեղերի օդային միջավայրը համաձայն գործող սանիտարական նորմերի պահպանելու նպատակով:		
7.	Սոցիալական	- Համայնքի բնակչության գործազրկության մակարդակի մեղմացմանը, - համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավմանը, - բացվելու են նոր աշխատատեղեր :	«Տ-Մետալ» ՓԲԸ	

14. Հանրային քննարկումներ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 1325-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջների՝ Կոտայքի մարզի Հրազդան համայնքի վարչական ղեկավարի նստավայրում կատարվել են հանրային քննարկումներ, որի վերաբերյալ համայնքը տվել է դրական կարծիք: Քննարկմանը մասնակցել են Հրազդանի համայնքապետարանի ներկայացուցիչները, համայնքի բնակիչները, նախագծային ընկերության ներկայացուցիչները: Հավելված 4,5:

Օգտագործված գրականություն

1. СП 31.13330.2012 ՍՆԻՊ 2.04.02-84* Ջրամատակարարում. Արտաքին ցանցեր և կառույցներ:
2. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ.-ի հոկտեմբերի 26-ի «ՀՀ տարածքում գոյացող արտադրության և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N342-Ն հրաման
3. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. դեկտեմբերի 25-ի N 430-Ն հրաման՝ «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկ»-ը հաստատելու մասին:
4. 2009թ. հոկտեմբերի 29-ի ՀՀ Առողջապահության նախարարի N20-Ն հրաման՝ «Վտանգավոր քիմիական թափոնների գործածությանը և վտանգավոր քիմիական նյութերի պահպանմանը և փոխադրմանը ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ N 2.1.7.001-09 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին»:
5. СН 245 – 71. Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий:
6. ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. հոկտեմբերի 14-ի N 263-Ն հրաման՝ ՀՀՇՆ 30-01-2014 «Քաղաքաշինություն. քաղաքային եվ գյուղական բնակավայրերի հատակագծում և կառուցապատում» շինարարական նորմերը հաստատելու և Հայաստանի հանրապետության քաղաքաշինության նախարարի 2001թվականի հոկտեմբերի 1-ի N 82 հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին» :
7. ՀՀ կառավարության 2007թ. 27.12 «ՀՀ Կոտայքի մարզի Հրազդան քաղաքային համայնքի(բնակավայրի)գլխավոր հատակագիծը»N1597-Ն որոշում:
8. Կոտայքի մարզպետարանի էլեկտրոնային կայք:
9. Применение рукавных фильтров при очистке газов электросталеплавильного производства.
10. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Ленинград, Гидрометеоздат 1986г.
11. Методика расчета выделений (выбросов) загрязняющих веществ в атмосферу при сварочных работах (по величине удельных выделений), Санкт-Петербург 2000г.

Տարածքի վարձակալության պայմանագիրը

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒԹՔԻ ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ՀՀ քաղաք Երևան, երկու հազար քսաներկու թվականի հունվարի տասնինը

«Հրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (Հրազ ՁԷԿ)» բաց բաժնետիրական ընկերությունը, (այսուհետ՝ «Վարձատու»), ի դեմս գլխավոր տնօրեն Սուրեն Կարայանի, մի կողմից և «Տ-Մետալ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ «Վարձակալ»), ի դեմս գլխավոր տնօրեն Աշոտ Մարկոսյանի, մյուս կողմից, կնքեցինք սույն պայմանագիրը հետևյալի մասին:

1. Պայմանագրի առարկան

- 1.1. Սույն պայմանագրով Վարձատուն պարտավորվում է վճարի դիմաց Վարձակալի ժամանակավոր տիրապետմանը և օգտագործմանը հանձնել ՀՀ, Գոտայքի մարզ, քաղաք Հրազդան, Գործարանային 1 հասցեում գտնվող անշարժ գույքի (կադաստրային համարը 07.001) 17160 ք.մ մակերեսով ոչ բլոկային մասի գլխավոր մասնաշենքը (այսուհետ՝ «Գույք»)՝ ըստ հատակագծի:
- 1.2. Սույն պայմանագրի 1.1. կետով սահմանված գույքը պատկանում է Վարձատուին՝ համաձայն «17» հուլիսի 2009թ., ՀՀ կառավարության առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետ. կոմիտեի կողմից ստրված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման թիվ 2636360 վկայականին:
- 1.3. Գողմերի համաձայնությամբ Գույքի վարձավճարը կազմում է ամսական 1 ք.մ համար 200 (երկու հարյուր) ՀՀ դրամ՝ ներառյալ հարկերը, որը Վարձակալը վճարում է Վարձատուին յուրաքանչյուր 6 (վեց) ամիսը մեկ:
- 1.4. Սույն պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարելու դեպքում Գողմերը կատարում են վերահաշվարկ, որի արդյունքում Վարձատուն Վարձակալին է վերադարձնում ավելացած վարձավճարը սույն պայմանագրի դադարելու պահից 10 (տասը) օրվա ընթացքում:
- 1.5. Սույն պայմանագիրը ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:
- 1.6. Եթե պայմանագրի ժամկետի ավարտից հետո Վարձակալը Վարձատուի առարկությունների բացակայությամբ, շարունակում է օգտվել Գույքից, սույն պայմանագիրը ճանաչվում է վերակալման՝ նույն պայմաններով անորոշ ժամկետով:

2. Վարձատուի իրավունքները

- 2.1. Վարձատուն իրավունք ունի՝
 - 2.1.1. Վարձակալից պահանջել Գույքն օգտագործել սույն պայմանագրի պայմաններին համապատասխան,
 - 2.1.2. Վարձակալի կողմից վարձավճարը վճարելու ժամկետների խախտման դեպքում պահանջել լուծելու պայմանագիրը,
 - 2.1.3. Պահանջել լուծելու պայմանագիրը և հատուցելու վնասները, եթե վարձակալը գույքից օգտվում է սույն պայմանագրի պայմաններին կամ գույքի նշանակությանը անհամապատասխան:

3. Վարձատուի պարտավորությունները

- 3.1. Վարձատուն պարտավոր է՝
 - 3.1.1. Գույքը Վարձակալին տրամադրել սույն պայմանագրի պայմաններին և Գույքի նշանակությանը համապատասխան վիճակում,
 - 3.1.2. Վարձակալին նախազուգուցել գույքի նկատմամբ երրորդ անձանց բոլոր իրավունքների մասին Վարձակալը իրավունք ունի,
 - 3.1.3. Պահանջել վարձատուից սահմանված ժամկետում իրեն տրամադրել Գույքը,

4. Վարձակալի պարտավորությունները

- 4.1. Վարձակալը պարտավոր է՝
 - 4.1.1. Վարձակալության պայմանագրի ավարտման և կամ վաղաժամկետ լուծվելու դեպքում հասնել (վերցնել) իր կողմից գույքի վրա կատարած բաժանելի բարելավումները,
 - 4.1.2. Ժամանակին մուծել Գույքն օգտագործելու համար նախատեսված վարձավճարները,
 - 4.1.3. Պահպանել վարձակալության տրվող անշարժ Գույքը և այլ իրեր՝ սահմանված սահմանափակման, բնապահպանական, հակահրդեհային և օրենսդրությամբ սահմանված այլ նորմերը, ապահովելով դրանց համապատասխան ձևակերպումները,
 - 4.1.4. Պայմանագիրը դադարելու դեպքում Վարձատուին վերադարձնել գույքն իր կողմից ստացված վիճակում՝ հաշվի առնելով դրա բնական մաշվածությունը,
 - 4.1.5. Իր մեղքով Գույքին հասցված վնասը վերականգնել սեփական միջոցներով:

5. Պայմանագրի վաղաժամկետ լուծումը

- 5.1. Պայմանագիրը վաղաժամկետ կարող է լուծվել Վարձատուի պահանջով, եթե
 - 5.1.1. պայմանագրով սահմանված վճարման ժամկետը լրանալուց հետո պարբերաբար կամ անընդմեջ երկու անգամից ավելի չի մուծել վարձավճարը,
 - 5.1.2. Գույքն օգտագործել է սույն պայմանագրի պայմանների կամ գույքի էական նշանակության կամ բազմակի խախտումներով,
 - 5.1.3. էականորեն վատթարացել է Գույքի վիճակը,
- 5.2. Սույն պայմանագիրը կարող է վաղաժամկետ լուծվել կողմերից յուրաքանչյուրի ցանկությամբ, նախօրոք՝ երկու ամիս առաջ պատշաճ կերպով գրավոր կամ էլեկտրոնային փոստի միջոցով նախազուգուցնելուց հետո:
- 5.3. Սույն պայմանագիրը կարող է փոփոխվել, լրացվել և/կամ լուծվել Կողմեր փոխադարձ համաձայնությամբ:

6. Անհաղթահարելի ուժը

- 6.1. Կողմերն իրենց պարտականությունները մասնակիորեն կամ լրիվ չկատարելու համար ազատվում են սույն պայմանագրով սահմանված պատասխանատվություններից, եթե դա

տեղի է ունեցել սույն պայմանագիրը կնքելուց հետո ծագած այնպիսի անհաղթահարելի ուժի հետևանքով, որը կողմերը չէին կարող կանխել կամ կանխատեսել, և որի պատճառով վարձակալը չի կարող շարունակել անշարժ գույքի բնականոն օգտագործումը:

6.2. Եթե արտակարգ ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 (երեք) ամսից ավելի, ապա կողմերից յուրաքանչյուրը իրավունք ունի լուծել պայմանագիրը՝ այդ մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

7. Այլ պայմաններ

7.1. Սույն պայմանագրի գործադրության ընթացքում առաջացած վեճերը կարգավորվում են համաձայն գործող ՀՀ օրենսդրությանը:

7.2. Գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքի փոխանցումը հիմք չի հանդիսանում վարձակալության պայմանագրի դադարեցման համար:

ՎԱՐՉԱՏՈՒ

«Հրազդանի էներգետիկ
կազմակերպություն (Հրազ ՋԷԿ)» ԲԲԸ

Գրանցման համար՝ 33.130.01678
ՀՎՀՀ՝ 03015742

Ամերիաբանկ ՓԲԸ Խ/Խ՝ 1570004334980100

Գլխավոր տնօրեն՝

Ս. Կարապետյան

ՎԱՐՉԱԿԱԼ

«Տ-Մետալ» ՓԲԸ

Գրանցման համար՝ 85.120.1214064
ՀՎՀՀ՝ 03027122

Գլխավոր տնօրեն՝

Ա. Մարկոսյան

Կոտայքի մարզի Հրազդան քաղաքի հուշարձանների ցանկը

Հուշարձանի համարը	Հուշարձանի ենթահամարը (ենթահամարները)		Հուշարձանախումբը , հուշարձանը	միությունը	Տեղը բնակավայրի նկատմամբ, հասցեն	մյուսխիտությունը	Ծանոթագրություն ը ²
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1.1		ԱՄՐՈՑ Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ. Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 2.5 կմ հվ- ատ, Բերդի դար սարի գագաթին ամրոցի ամ ստորոտին	<	1 1.1
2			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	12-14 դդ.	Մաքրավանքի համալիրից հս-ամ, սարավանջին	<	59.8: Ենթակայությամբ ներկայացված է 16 հուշարձան (59.8.1-59.8.16)
3			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	12-19 դդ.	Կաքավաձոր թաղամասի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու մոտ	<	15.5: Ենթակայությամբ ներկայացված է 3 հուշարձան (15.5.1-15.5.3)

4		ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	13-20 դդ.	Կաքավածոր թաղամասի ան մասում, բարձունքի վրա, մատուռի շուրջը	S	3: Ենթակայությունը ներկայացված է ևս 1 հուշարձան (3.2)
	4.1	Մատուռ	16-17 դդ.		S	3.1: Ենթակայությունը ներկայացված է 2 հուշարձան (3.1.1-3.1.2)
5		ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	13-20 դդ.	Վանատուր թաղամասում, Երկրորդ աշխարհամարտում զոհվածների հուշարձանի մոտ	<	5: Ենթակայությունը ներկայացված է 5 հուշարձան (5.1-5.5)
6		ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	միջնադար	Մաքրավան թաղամասում, Մաքրավանքից 700-800 մ հս-աե	S	4: Ենթակայությունը ներկայացված է 1 հուշարձան (4.1)
7		ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	միջնադար 19-20 դդ.	Աղբյուրակ թաղամասի հվ-աե եզրին	S	2
8		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	12-15 դդ.	Կաքավածոր թաղամասից 2 կմ հվ-աե, «Զիարաթ» վայրում	S	7
	8.1	Գերեզմանոց	12-15 դդ.		S	7: Ենթակայությունը ներկայացված է 2 հուշարձան (7.1.1-7.1.2)
9		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	գարգացած միջնադար	Վանատուր թաղամասից Թեղենիս սար տանող ճանապարհի երկու կողմում	<	10

	9.1	Չերեզմանոց	10-17 դդ.	գյուղատեղիում	<	10.1: Ենթակայությանը ներկայացված է 12 հուշարձան (10.1.1-10.1.12)
10		ՉՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջնադար	Մաքրավան թաղամասում, «Սարի տակի խարաբեք» վայրում, Ծաղկածորից 6 կմ ամ	S	8
	10.1	Մատուռ	միջնադար		S	8.1: Ենթակայությանը ներկայացված է 1 հուշարձան (8.1.1)
	10.2	Չերեզմանոց	միջնադար		S	8.2: Ենթակայությանը ներկայացված է 14 հուշարձան (8.2.1-8.2.14)
11		ՉՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջնադար	քաղաքից 3 կմ հվ-աե, «Չամանգյուլ» վայրում	S	9
	11.1	Չերեզմանոց	ուշ միջնադար		S	9.2: Ենթակայությանը ներկայացված է 6 հուշարձան (9.2.1-9.2.6)
	11.2	Եկեղեցի Սբ. Ամենափրկիչ	միջնադար		S	9.1: Ենթակայությանը ներկայացված է 7 հուշարձան (9.1.1-9.1.7)
12		ՂԱՄԲԱՐԱՆԱՂԱՇՏ	ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 5 կմ հվ-աե	<	11

13		ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 10 կմ հվ-ան	<	12
14		ԵԿԵՂԵՑԻ	10-12 դդ.	Աղբյուրակ թաղամասում, բլրի վրա	<	13: Ենթակայությունը ներկայացված է ևս 8 հուշարձան (13.1-13.8)
	14.1	Գերեզմանոց	9-17 դդ.	Եկեղեցու շուրջը	<	13.9: Ենթակայությունը ներկայացված է ևս 15 հուշարձան (13.9.1-13.9.15)
		14.1.1 Խաչքար «Կապույտ խաչ»	9 դ.	Ա. Խաչատրյանի տնամերձ հողամասում	<	13.9.1
15		ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	Մաքրավան թաղամասից 2.5 կմ հվ, նորաշեն մատուռում	<	17
16		ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	նախորդի մոտ	<	18
17		ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	Վանատուր թաղամասի հս եզրին, բլրագագաթին, նորաշեն Սբ. Խաչ մատուռում	<	19
18		ԽԱՉՔԱՐ	10 դ.	Շահունյան փող. 120, նորաշեն մատուռում	<	20
19		ԽԱՉՔԱՐ	10 դ.	քաղաքի հվ մասում, Խ. Հարությունյանի տնամերձ հողամասում	<	21
20		ԽԱՉՔԱՐ	10-11 դդ.	Մաքրավան թաղամասում, Մարգարյանների տան մոտ	<	22

21	ԽԱՉՔԱՐ	11 դ.	նախորդի մոտ	<	23
22	ԽԱՉՔԱՐ	11 դ.	նախորդի մոտ	<	24
23	ԽԱՉՔԱՐ	11 դ.	Մաքրավանքից 1.5 կմ հվ-ամ	<	25
24	ԽԱՉՔԱՐ	11 դ.	քաղաքից 1 կմ հվ-աե, «Չիննի» վայրում	<	26
25	ԽԱՉՔԱՐ	11-12 դդ.	քաղաքի ամ մասում	<	27
26	ԽԱՉՔԱՐ	11-12 դդ.	քաղաքի ամ մասում	<	28
27	ԽԱՉՔԱՐ	11-12 դդ.	քաղաքի ամ մասում, Ֆ. Հարությունյանի տնամերձ հողամասում	<	29
28	ԽԱՉՔԱՐ	12 դ.	Մաքրավան թաղամասից հս-ամ, սարալանջին	<	31
29	ԽԱՉՔԱՐ	12 դ.	Մաքրավան թաղամասի նորաշեն մատուռում	<	32
30	ԽԱՉՔԱՐ	12 դ.	քաղաքի մեջ, թիվ 4 դպրոցի մոտ, 19-20 դդ. գերեզմանոցում	S	6.1
31	ԽԱՉՔԱՐ	12-13 դդ.	քաղաքից 1 կմ հվ-աե, «Չիննի» վայրում	<	30
32	ԽԱՉՔԱՐ	12-13 դդ.	Մաքրավանքից մոտ 150 մ հս-ամ, Յավրյանների տան մոտ	<	33

33		ԽԱՉՔԱՐ	12-13 դդ.	Վանատուր թաղամասի հվ մասում, Խ. Հարու- թյունյանի տնամերձ հողամասի նորաշեն սրբատեղիում	<	34
34		ԽԱՉՔԱՐ	13 դ.	Վանատուր թաղամաս տանող ճանապարհի աջ կողմում, գետափին	S	35
35		ԽԱՉՔԱՐ	13 դ.	Մաքրավանքից մոտ 150 մ հս-ամ, Մարգար- յանների տան մոտ	<	36
36		ԽԱՉՔԱՐ «ՍՐԲԻ ՔԱՐ»	13 դ.	Մաքրավանք տանող ճանապարհի ձախ կողմում, աղբյուրի մոտ	<	37
37		ԽԱՉՔԱՐ	13 դ.	Մաքրավանք տանող ճանապարհի ձախ կողմում, աղբյուրի մոտ	<	38
38		ԽԱՉՔԱՐ	13-14 դդ.	Մաքրավանք տանող ճանապարհի ձախ կողմում, աղբյուրի մոտ	<	40
39		ԽԱՉՔԱՐ	13-14 դդ.	Աղբյուրակից Բջնի տանող ճանապարհի մոտ, սարի գագաթին, բարձր լարման էլ. հո- սանքի աշտարակից 20 մ աե, արտերի մեջ	<	41
40		ԽԱՉՔԱՐ	14-15 դդ.	քաղաքից 1 կմ հվ-աե, «Զիմնի» վայրում	<	42
41		ԽԱՉՔԱՐ	14-15 դդ.	քաղաքից 5 կմ հվ-աե, «Զոմմե» վայրում	<	43

42		ԽԱՉՔԱՐ	15 դ.	Կաքավաձոր թաղամասից 1 կմ հվ	<	44
43		Է՞ձօ՞ժ	15 դ.	Մաքրավանք տանող Ճանապարհի ձախ կողմում, աղբյուրից մոտ 20 մ հվ-ամ, ծառի տակ	< S	45
44		ԽԱՉՔԱՐ	15 դ.	Շահումյան փող. 120, նորաշեն մատուռում	<	46
45		ԽԱՉՔԱՐ	1557 թ.	քաղաքից 10 կմ հվ, «Կարմիր դար» սարի գագաթին	<	47
46		ԽԱՉՔԱՐ	միջնադ ար	քաղաքի մեջ, Սբ. Խաչ Եկեղեցուց հվ, Վ. Ասատրյանի տան մոտ	<	48
47		ԽԱՉՔԱՐ ԳՐԻԳՈՐԻ	13 դ.	Մաքրավանք տանող Ճանապարհի ձախ կողմում, աղբյուրից մոտ 20 մ հվ-ամ	<	39
48		ՀՈՒՇԱՂԲՅՈՒՐ	1957 թ.	քաղաքի մեջ	S	49
49		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐ- ՏՈՒՄ ԶՈՎԿԱԾՆԵՐԻՆ	1975 թ.	Կաքավաձոր թաղամասում, Եկեղեցուց հս	S	50
50		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱ- ՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԿԱԾՆԵՐԻՆ	1989 թ.	Ներքին Աղբյուրակ թաղամասում	S	51

51		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐ- ՏՈՒՄ ՋՈՂՎԱԾՆԵՐԻՆ	1985 թ.	Վանատուր թաղամասում	<	52
	51.1	Գերեզմանոց Արցախում զոհված ազատամարտիկներ ի	1992- 2001 թթ.		S	52.1
52		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱ- ՄԱՐՏՈՒՄ ՋՈՂՎԱԾՆԵՐԻՆ	1981 թ.	քաղաքային զբոսայգում	<	53
53		ՄԱՏՈՒՌ	18-19 դդ., վրկնգ.՝ 20 դ.	Կաքավաձոր թաղամասի հս մասում	<	54
54		ՄԱՏՈՒՌ	միջնադ ար, վրկնգ.՝ 20 դ.	քաղաքի Սբ. Խաչ եկեղեցուց հվ, Մ. Ավետիսյանի տան մոտ	<	55: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է 6 հուշարձան (55.1-55.6)
55		ՄԱՏՈՒՌ		Մաքրավանքից 100 մ ամ, բլրակի վրա, Ասատրյանների տան մոտ	S	59.4: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է նաև նախա- սրահ (59.4.1)
	55.1	Գերեզմանոց		մատուռի մոտ	S	59.4.2
56		ՄԱՏՈՒՌ ՍԲ. ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ	վրկնգ.՝ 1915 թ.	Կաքավաձոր թաղամասի ամ մասում	S	56

	56.1	Գերեզմանոց	12-20 դդ.		S	56.1: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է 3 հուշարձան (56.1-56.3)
57		ՄԱՏՈՒՌ «ԿԱՊՈՒՅՏ ԽԱԶ»	9 դ.	Վանատուր թաղամասում, շրջապարսպի մեջ	<	հիմնովին վերաշինված 1990-ական թթ. (58)
	57.1	Գերեզմանոց	9-13 դդ.	մատուռի մոտ	<	58.1: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է 22 հուշար- ձան (58.1.1- 58.1.22)
58		ՄԱՏՈՒՌ «ՎԵՐԻՆ ՎԱՆՔ»	4-7 դդ.	Կաթվաձոր թաղա- մասից մոտ 1 կմ հս	<	57: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է ևս 1 հուշար- ձան (57.1)
	58.1	Գերեզմանոց		մատուռի մոտ	S	57.2: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է 3 հուշարձան (57.2.1-57.2.3)
59		ՎԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ ՍԲ. ՍՏԵՓԱՆՈՍ	10-14 դդ.	Աղբյուրակ թաղամասից 3-4 կմ հս-ամ, անտառում	<	60
	59.1	Գերեզմանոց	10-17 դդ.	Եկեղեցու մոտ	<	60.2: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված է 2 հուշարձան (60.2.1-60.2.2)

	59.2	Եկեղեցի Սբ. Ստեփանոս	10-12 դդ.		<	60.1: Ենթակայություններ կայացված է 2 հուշարձան (60.1.1-60.1.2)
60		ՔԱՆՂԱԿ	1975 թ.	քաղաքի մեջ, հանրախանութի դիմաց	S	61
61		ՔԱՆՂԱԿ	20 դ.	քաղաքային զբոսայգում	S	62
62		ՔԱՆՂԱԿ «ՆԺՈՒՅԳ»	20 դ.	քաղաքային զբոսայգում	S	63
63		ՔԱՐԱՎԱՆԱՏՈՒՆ	13 դ.	Վանատուր թաղամասում, Վ. Բարսեղյանի տան մոտ	<	64

«Հրազդանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ին պատկանող բոլոր ենթակառուցվածքների՝ «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի կողմից ընդհանուր հիմունքներով օգտագործման գրույթունը

2302 Նարայանի, ք. Տրազդան, Գործարանային 1 Տեղ. +374223 6-07-12 e-mail: info@raztes.am
2302 Армения, г. Раздан, ул. Горняковская 1 Тел. +374223 6-07-12 e-mail: info@raztes.am

19.07.22 № 185

«Տ-ՄԵՏԱԼ» ՓԲԸ
ԳԼՆԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ
ԱՇՈՏ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Մարկոսյան

Մույնով հայտնում ենք, որ «Հրազդան ՋԷԿ» ԲԲԸ-ն /այսուհետ՝ Ընկերություն/ ցանկանում է «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում ներդնել իրեն պատկանող և ՀՀ, Կոտայքի մարզ ք. Հրազդան, Գործարանային 1 հասցեում գտնվող Հողատարածքում առկա երկու շենքերը՝ Կաթսատուրբինային արտադրամասի (ԿՏԱ) շենքը (Գլխավոր մասնաշենք) և վարչակենցաղային մասնաշենքը /այսուհետ՝ Ներդրում/։ Ընկերությունը նաև վերը նշված ներդրման հետ միաժամանակ պատրաստվում է կատարել նշված շենքերի ներդրմամբ պայմանավորված համապատասխան ջրօգտագործման թույլտվություններում կատարման ենթակա փոփոխություններ և «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ին ջրօգտագործման թույլտվություններ տրամադրելու կամ տրամադրման աջակցելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործողությունները։

Միաժամանակ հայտնում ենք, որ Ընկերությունը 10.06.2022թ.-ին դիմել է Հանարային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին՝ վերը նկարագրված Ներդրումը թույլատրելու համար։ Հանձնաժողովից նշված թույլտվությունը ստանալուն պես Ընկերությունը կսկսի Ներդրման գործընթացը՝ ապահովելով «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ին օգտվելու, Հրազդան ՋԷԿ-ին պատկանող, գոյություն ունեցող բոլոր ենթակառուցվածքներից և օժանդակ շինություններից, այդ թվում ջրամատակարարում (տաք և սառը), ջրահեռացում, էլեկտրամատակարարում, գազամատակարարում, վաճառքի, ցնցողարան, սանհանգույցներ, ճաշարաններ, հանգստի սենյակներ և այլն։

Վերը նշված գործառույթները կիրականացվեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և պայմաններով։

Հարգանքով՝

Գլխավոր տնօրեն

Ա. Կարայան

Կատարող
Ֆին. Կարգ. Պետ Ա. Ավետիսյան
Հեռախոս 077 411496 էլ. փոստ - avetisyan@raztes.am

«Հրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՀրազՋԷԿ) ԲԲԸ
ОАО "Разданская Энергетическая компания (РазТЭС)"

Քամայնքի նախնական համաձայնությունը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶ
ՀՐԱԶԴԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Կենտրոն, Մահմանադրության հրապարակ 1
Հեռ. (0223)2-23-45 հեռ./ֆաքս (060)704010
12 հուլիս 2022 թ. N 1177

«ՆՈՎԱԼ» ՍՊԸ-Ի ՏՆՕՐԵՆ
ՊԱՐՈՆ ԱՂՌՆՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Դոնոյան

Ի պատասխան Ձեր՝ 2022 թվականի N 05 գրության՝ ներկայացնում եմ 2022թ. հուլիսի 7-ին ժամը 14:00-ին ՀՀ Կոտայքի մարզի Հրազդանի համայնքապետարանի նիստերի դահլիճում կայացած ք. Հրազդան, Գործարանային 1 հասցեում նախատեսվող «Տ-ՄԵտալ» ՓԲԸ-ի կողմից մետաղների արտադրության և վերամշակման՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ առաջին հանրային քննարկման արձանագրությունը, տեսաձայնագրությունը, ինչպես նաև մասնակիցների ցանկը: Տեղեկացնում եմ նաև, որ Հրազդանի համանքապետարանը տալիս է իր նախնական համաձայնությունը:

Առդիր՝ 1 նիշք:

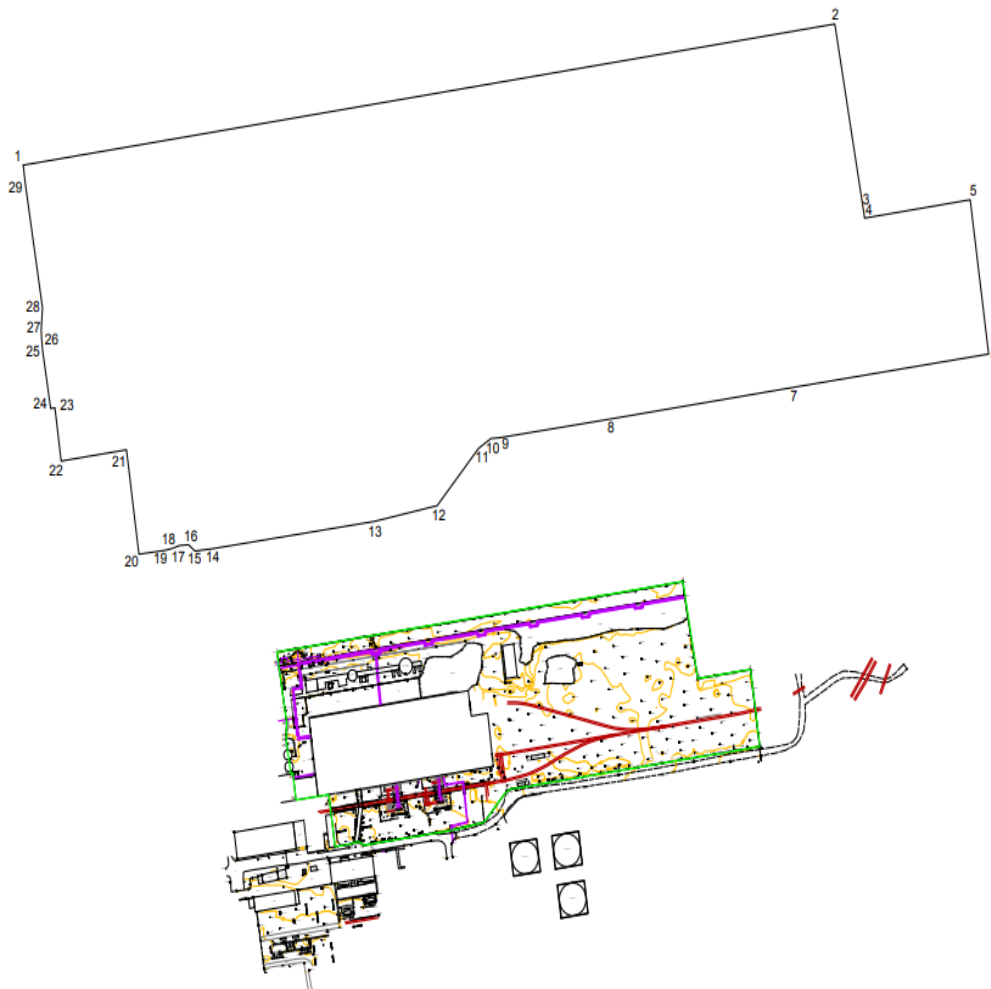
ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ՝

 Ս. ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

Աշխատակազմի քարտուղար՝ Թ. Դանիելյան
Կատարող՝ Լ. Ստեփանյան
Հեռ. (060) 70-40-60

Հավելված 5.

«Տ- Մետալ» ՓԲԸ-ի տարածքի բեկման կետերի կոորդինատները WGS-84 (ARMREF 02) ազգային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգով

Հերթական համարը	Հողի բեկման անկյունների կորդինատները ArmWGS համակարգում	
	Y	X
	(մետր)	(մետր)
1	8479325.087	4492735.692
2	8479783.168	4492800.646
3	8479799.471	4492714.028
4	8479799.913	4492711.149
5	8479859.592	4492719.656
6	8479869.929	4492648.527
7	8479759.809	4492633.231
8	8479656.182	4492618.623
9	8479593.975	4492610.021
10	8479589.108	4492609.566
11	8479582.017	4492605.001
12	8479558.753	4492578.607
13	8479523.323	4492571.399
14	8479432.010	4492558.888
15	8479422.046	4492557.703
16	8479418.364	4492560.585
17	8479413.294	4492560.227
18	8479409.645	4492559.033
19	8479405.265	4492558.147
20	8479390.434	4492556.316
21	8479383.407	4492604.439
22	8479346.457	4492599.261
23	8479342.944	4492623.742
24	8479340.594	4492623.377
25	8479335.999	4492650.610
26	8479335.502	4492655.605
27	8479335.230	4492659.649
28	8479336.015	4492669.787
29	8479326.348	4492726.975

Via Mentana, 12
33100 Udine - ITALY
www.sts-cast.it

Phone ... 39 0432 545502
Fax ... 39 0432 545638
e mail sts@sts-cast.it

Udine, 26 September, 2022

Page 1 of 2

To: **T-Metal CJSC**

2301 Gortsaranayin Str – Hrazdan ARMENIA

Attn.: Mr. Ashot MARKOSYAN (CEO)

ashot.markosyan.ef@gmail.com

PLANT DATA

Liquid steel to be produced produced (nominal)	157.000 t/year
Liquid steel to billets yield	96%
Billet Design productivity (nominal)	150.000t
Furnace hourly production	21.8 tph

ELECTRIC ARC FURNACE (EAF)

Nominal Capacity:	20t
Maximum Capacity:	22/23t
Shell Diameter:	3.600mm
Charging Buckets	2
Transformer	40MVA (20 MVA to be used)
Primary voltage	10kV
Electrode Diameter:	400mm
Electrode circle:	750mm
Tap to Tap	Approx. 55min
Furnace hourly production	21.8 tph
Electrodes movement	Hydraulic
Hydraulic fluid	Quintolubric
Furnace Type	Eccentric Bottom Tapping (EBT)

LADLE FURNACE

Heat size, nominal	20
Heat size, min.	t 17
Heat size max.	t 23
Electrode Diameter	mm 250
Electrodes Circle	mm 450
Design Heating Rate	°C/min 5
TRANSFORMER DATA::	10 MVA (4/5 MVA to be used)
MAIN INLINE VOLTAGE	KV 33
Electrodes movement	Hydraulic
Hydraulic fluid	Quintolubric

CONTINUOUS CASTING MACHINE

Steel to be castel;	Regular Carbon Steel
Number of machines	One (1)
Number of strands	One (1)
Sequencing facility	Ladle car for two ladles, Non Lifiable type.

Udine, 26 September, 2022

Page 2 of 2

Car Ladle capacity	20t
Machine design range	# 100x100 mm to #200x200mm
Machine design speed	Maximum 6 m /min. for re-stranding
Tundish type	Delta type Tundish.
Tundish car	Semi cantilever type, non-liftable
Casting equipment	90x200mm, 112x122mm, 150x150mm, 107x122mm, 100x150mm, 130x130mm, 122x122mm, 135x145mm, Ø160mm ,Ø180mm
Mould type	Curved, tubular, multi tapered, 8m radius,
Mould lubrication	By alternative proportioning pump to vary flow that can be linked to casting speed
Mould oscillator	Hydraulic with adjustable stroke and with frequency
Withdrawal straightener	Double radius 8/15 m, speed controlled by AC motor and inverter
Dummy bar system	Solid type
Cutting system	Automatic cutting torches for carbon steel
Cooling	Hydraulically operated cooling bed

Հանրային քննարկման արձանագրություն, տեսաձայնագրություն,
մասնակիցների ցանկ

«Տ-ՄԵՏԱԼ» ՓԲԸ-Ի ԿՈՂՄԻՑ ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԳԵՑՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՄԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՅՏԻ
ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ (1-ԻՆ ՓՈՒԼ)

ՀՀ Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան

07.07.2022թ.

2022թ. հուլիսի 7-ին ժամը 14:00-ին ՀՀ Կոտայքի մարզի Հրազդանի համայնքապետարանի նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ ք. Հրազդան, Գործարանային 1 հասցեում նախատեսվող «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի կողմից մետաղների արտադրության և վերամշակման՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ ստացին հանրային քննարկումը:

Քննարկմանը մասնակցում էին՝

1. «Տ-Մետալ» ՓԲԸ
2. «Նովալ» ՍՊԸ
3. Հրազդանի համայնքապետարան
4. Բնակիչներ

Հրազդանի համայնքապետարանի աշխատակազմի քարտուղար Ռոբերտ Դանիելյանը ներկայացրեց քննարկման նպատակը և խոսքը փոխանցեց «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի ֆինանսական բաժնի ղեկավար Նարեկ Մխիթարյանին:

Նարեկ Մխիթարյանը ընդհանուր ներկայացրեց Տ-Մետալ ՓԲԸ-ի գործունեությունը: Այն իրականացվելու է Հրազդան ՋԷԿ-ի տարածքում և արտադրվելու է ամրաններ (արմատուրա) 8-32 մմ հաստությամբ: Առաջիկա 2-3 տարիների ընթացքում տարեկան արտադրությունը նախատեսվում է 50-60 հազար տոննա, իսկ հետագայում լինելու է տարեկան 150 հազար տոննա: Նախատեսվում է 200-300 նոր աշխատատեղերի ստեղծում: Այնուհետև խոսքը փոխանցվեց «Նովալ» ՍՊԸ-ի ներկայացուցիչ Ազգասուշ Տոնոյանին, ով ընդհանուր ներկայացրեց մետաղների արտադրության և վերամշակման ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա:

Քննարկվեցին հետևյալ հարցերը՝

Հարց բարձրացվեց թե երբ է շահագործվելու «Տ-մետալ» ՓԲԸ-ն, ինչ ազդեցություն է ունենալու ջրային ավազանի վրա, ինչ հեռավորության վրա պետք է լինի բնակավայրից և ճանապարհների մասով ինչպիսի ներդրումներ են նախատեսվում իրականացնել: «Տ-մետալ» ՓԲԸ-ն կշահագործվի 2023 թվականի հունիս-հուլիս ամիսներին և ներկա պահին իրականացվում են շինարարական աշխատանքներ: Ջրային ավազանի վրա բացասական ազդեցություն չի լինելու, քանի որ այն աշխատելու է փակ շղթայով: Հեռավորությունը բնակավայրից լինելու է 500-800 մ: Հիմնականում օգտագործվելու է երկաթգիծը, սակայն ճանապարհների մասով ամեն տարի որոշակի չափով նախատեսվում է սոցիալական ներդրում:

Աշխատակազմի քարտուղար՝

Ռ. Դանիելյան

Արձանագրող՝ Հայկունի Մանվանյան

«Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի ֆինանսական բաժնի ղեկավար՝ Նարեկ Մխիթարյան

«ՏՄԵՏԱԼ» ՓԲԸ-Ի ԿՈՂՄԻՅ ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ և ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՋԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՅՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱԴՎՈՒՄ (1-ԻՆ ՓՈՒԼ)

07.07.2022թ.

N	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Հեռ., էլ. փոստ	ստորագրություն
1	Արթուրյան Դրոնգառու	«Զարթույց» ԱԴԲ	093397760	
2	Քամուկյան Զարթուրյան	«Զարթույց» ՍՊԸ	095146192	
3	Արսեն Թամպիլյան	«Զարթույց» ԱԴԲ	094-00-88-00	
4	Հասմիկ Թամպիլյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի անուշաբույս ծառայություն	098-70-00-92	
5	Աստղիկ Արթուրյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի անուշաբույս ծառայություն	098-72-88-81	
6	Միկո Արթուրյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի անուշաբույս ծառայություն	093 285174	
7	Անիտա Արթուրյան	Քաղաքապետարանի ծառայություն	060-70-60-31	
8	Քամիլե Գարսեպյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի ՔՆՆԱԴՎՈՒՄ ՏԵՐԵՎԱԿՆԵՐ	093-94-53-81	
9	Վահա Արթուրյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի անուշաբույս ծառայություն	-	
10	Հասմիկ Կարապետյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի անուշաբույս ծառայություն	-	
11	Վիկտոր Թամպիլյան	ճրարչակետ համայնքապետարանի անուշաբույս ծառայություն	-	

12	Միջուկային զիջիթ	«Հանրային ցրտաբաշխում, սրբան- հանուր քրտնի և սուսնուր քրտնաբաշխում»	←	<i>[Signature]</i>
13	Միջուկային զիջիթ	«Հանրային ցրտաբաշխում, սրբան- հանուր քրտնի և սուսնուր քրտնաբաշխում»	←	<i>[Signature]</i>
14	Հասարակ օրհրտաբաշխում	«Միջուկային ցրտաբաշխում»	←	<i>[Signature]</i>
15	Միջուկային զիջիթ	Հասարակ օրհրտաբաշխում	098. 747 143.	<i>[Signature]</i>
16	Հասարակ զիջիթ	Հասարակ օրհրտաբաշխում	←	<i>[Signature]</i>
17	Հասարակ զիջիթ	Հասարակ օրհրտաբաշխում	071- 260- 660	<i>[Signature]</i>
18	Հասարակ զիջիթ	Հասարակ օրհրտաբաշխում	094- 50- 94- 50	<i>[Signature]</i>
19	Հասարակ զիջիթ	Հասարակ օրհրտաբաշխում	041(55) 77 57 20	<i>[Signature]</i>

Դիտողությունների պատասխան ամփոփաթերթ

Ամփոփաթերթ

«Տ- Մետալ» ՓԲԸ-ի մետաղների վերամշակման և արտադրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ դիտողությունների պատասխանները				
ԶԶ	Ներկայացված դիտողությունները	Դիտողության պատասխանը	Հիմնավորում	Կարծիք
1.	<i>Կադաստրի Կոմիտե</i> - Ի պատասխան Ձեր՝ 2022 թվականի օգոստոսի 18-ի N 3/26.6/11694-2022 գրության՝ հայտնում ենք, որ «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի մետաղների վերամշակման և արտադրության՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ կարծիք հնարավոր կլինի տրամադրել քննարկվող տարածքի բեկման կետերի կոորդինատները WGS-84 (ARMREF 02) ազգային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգով (.dwg ձևաչափով) ներկայացնելուց հետո:	Ներկայացվել է: Հավելված 5:		
2.	<i>ԿԳՄՄ նախարարություն</i> - Ի պատասխան 2022 թ. օգոստոսի 18-ի Ձեր N 3/26.6/11694-2022 գրության՝ «Տ-Մետալ» ՓԲԸ-ի մետաղների վերամշակման և արտադրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հայտնում ենք, որ	Ինչպես նշված է հայտում, տվյալ տարածքը Հրագրանի ՋԷԿ-ի տարածքն է 1966թ-ից, հողի նպատակային	Երկար տարիներ գործող արտադրամասերի տարածքում է բացառվում է հնագիտական	Մինչև արտադրական գոտու ձևավորումը կատարվում են տարածքի ուսումնասիրություններ, այդ թվում հնագիտական, ինչը

	«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի պահանջների՝ «Պատմության և մշակույթի հուշարձաններ» բաժնում ներառված չէ հայցվող տարածքի հնագիտական ուսումնասիրությունների եզրակացությունը:	նշանակությունը արտադրական:	շերտերի առկայությունը: Գործունեություն իրականացվելու է միայն ՋԷԿ-ի տարածքում և նոր տարածքներ չեն ներգրավվելու:	վերաբերել է Հրազդանի ՋԷԿ-ին, որը ունի 56 տարվա վաղեմություն:
3.	<i>Շրջակա Միջավայրի նախարարություն</i> - Հայտի իրավական հիմքերը ոչ լիարժեք են ներկայացված փաթեթում բացակայում են վերոնշյալ տարածքի տեղադիրքի վերաբերյալ կոորդինատային տվյալներ՝ WGS-84 (ARMREF 02) ազգային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգով:	Կցվել է էջ 8,9, 10: Հավելված 5		
4.	- «Կլիմա և օդային ավազան» ենթաբաժնում կլիմայի նկարագրության տեքստից անհրաժեշտ է հանել առաջին պարբերության հետևյալ նախադասությունը՝ «Կլիմայական գոտին խառն է, տարածաշրջանի պայմանները նպաստավոր են կլիմայաբուժության համար»:	Հանվել է:		
5.	- «Ջրային ռեսուրսներ» ենթաբաժնում նշված չէ մեջբերված տեղեկատվության տարեթիվը:	Ավելացվել է /էջ 22/: Վերցվել է 2002թ. ապրիլ ամսվա տեղեկատվությունը:	Տեղեկատվությունը թարմացվել է և հայտում ներկայացվել է 2022թ. օգոստոս ամսվա Հրազդան գետի որակական ցուցանիշները	

			/գրաֆիկական տեսքով/ համաձայն՝ Գլխավոր (www.armmonitoring.am) էլեկտրոնային էջի/:	
6.	- «Հողային ռեսուրսներ» ենթաբաժնում բացակայում է հողերի որակի վերաբերյալ տվյալները:	Էջ 19-ում հստակ նշված է «Բուն գործունեության վայրում հողային ֆոնդը ենթարկված է անտրոպոգեն ազդեցությունների, քանի որ նախկինում և այժմ տարածքը արդյունաբերական գոտի է»: Այնուամենայնիվ հայտում ներառվել է տեղեկատվություն Կոտայքի մարզի հողերի աղտոտվածության վերաբերյալ տեղեկատվություն համաձայն՝ Գլխավոր (www.armmonitoring.am) էլեկտրոնային էջի/: Էջ 20:	Նոր տարածքների և հողային ռեսուրսների ներգրավում չի նախատեսվում:	Երկար տարիների արդյունաբերական գոտու տարածքում հողային ռեսուրս չի կարող ուսումնասիրվել:

7.	- Հայտի «12.5 Թափոններ» բաժնում ներկայացնել գործունեության ընթացքում գոյացող թափոնների քանակները:	Հայտի 39-40 էջերում ներկայացված է թափոնների քանակները:		
8.	- Վարչատարածքային միավորները ներկայացնել «ՀՀ վարչատարածքային բաժանման մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան՝ ներկայացնելով ըստ մարզերի և համայնքների:	Կատարվել է մասնակի փոփոխություն: /էջ 7/		
9.	- Հայտի էջ 7-ում նշված է, որ գործարանի տարածքը մոտակա բնակելի տներից գտնվում է 1.2 կմ հեռավորության վրա, իսկ հանրային քննարկան արձանագրության մեջ նշվում է 500-800մ: Նշված անհամապատասխանությունը հստակեցման կարիք ունի: Անհրաժեշտ է նշել ծխատարից մոտակա բնակելի տների, արտադրական օբյեկտների հեռավորությունները: Անհրաժեշտ է հայտում նշել Հրագրան ՋԷԿ-ից հեռավորությունը:	Հայտում նշված է ճշգրիտ չափումների հիման վրա կատարված հեռավորություններ, իսկ արձանագրությունում նշված է ուղղակի կարծիք, որը չէր կարող ճշգրիտ լինել: Հրագրանի ՋԷԿ -ից հեռավորությունը ավելացվել է՝ 675-մ; /էջ 11/:		
10	- Հայտին անհրաժեշտ է կցել արտադրության մեջ օգտագործվող սարքավորումների /ձուլման վառարանի, վառարանի շերեփային միավորի, շարունակական ձուլման մեքենայի և այլն/ տեխնիկական բնութագիրը և անձնագրերը:	Ներկայացվել է՝ հավելված 6:	ՇՄԱԳ-ի փուլում Օրենքով սահմանված կարգով կներկայացվի նախագծային փաստաթուղթը,	Տեխնիկական բնութագրի և անձնագրի պահանջը «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և

			մանրամասն տեղեկատվությամբ և համապատասխան հավելվածներով՝ հայերեն թարգմանությամբ:	փորձաքննության մասին » ՀՀ օրենքով 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պահանջ չէ:
11	- Անհրաժեշտ է ներկայացնել տեղեկատվություն գազի մաքրման համակարգի վերաբերյալ:	Հայտի էջ 34-ում ներկայացված է:	ՇՄԱԳ-ի փուլում Օրենքով սահմանված կարգով կներկայացվի նախագծային փաստաթուղթը, մանրամասն տեղեկատվությամբ և հիմնավորումներով:	
12	- Հայտում անհրաժեշտ է ներկայացնել իրավիճակային հատակագիծ Google earth ծրագրով, որտեղ երևան մոտակա բնակավայրերի հեռավորությունները:	Ներկայացվել է էջ 8,9, 10:		
13	- Անհրաժեշտ է հայտում ներառել տեղեկատվություն տարածքում առկա կանաչապատ տարածքի մակերեսի վերաբերյալ:	Գործունեության տարածքը՝ կանաչապատ մասով պատկանում է «Հրազդան ՋԷԿ»-ին, ընկերությունը գործունեությունն իրականացնելու է վարձակալության հիմունքներով, ինչի		Կանաչապատ տարածքի խնամքն իրականացվելու է Հրազդան ՋԷԿ-ի կողմից և ընկերության վրա որևէ պարտավորություն դրված չէ:

		մասին հստակ նշված է էջ 44-րդ էջում: ՋԷԿ ի ընդհանուր տարածքում առկա է մոտ 100 հա կանաչ տարածք; /էջ 12/		
14	- Տեղեկատվություն արտադրական հրապարակի, մետաղի ջարդոնի կուտակման, պահեստավորման վայրի վերաբերյալ:	- Հայտի 40-րդ էջում հստակ նշված է, Մետաղի ջարդոնները պահեստավորվում են գործունեության 3240մ2 մակերեսով պահեստային տարածքի թափոնների հավաքման հատվածում:		ՇՄԱԳ-ի փուլում Օրենքով սահմանված կարգով կներկայացվի նախագծային փաստաթուղթը, մանրամասն տեղեկատվությամբ:

- Ներկայացված բոլոր հարցադրումներին պատասխանվել է, սակայն դիտողությունների հիմնական մասի հարցադրումները չեն համապատասխանում «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին » ՀՀ օրենքով /16-րդ հոդվածի 4-րդ մասով/ սահմանված նախնական գնահատման հայտին ներկայացվող պահանջներին: